

Η

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

7^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της στις 30 Απριλίου 2020 με την εξής σύνθεση: Μιχαήλ Σειραδάκης Πρόεδρος και Εισηγητής, Χρυσάνθη Χαραλαμποπούλου και Χρυσάνθη Ζαράρη, Μέλη.

Για να εξετάσει την από 23.03.2020 Προδικαστική Προσφυγή, με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) Α.Ε.Π.Π. 361/24.03.2020 της Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία «» και τον διακριτικό τίτλο «» που εδρεύει στον (.....), οδός, αρ., Τ.Κ., όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

Κατά της (.....) (εφεξής αναθέτουσα αρχή) και

Της παρεμβαίνουσας Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία «» και τον διακριτικό τίτλο «.....» που εδρεύει στον (.....), οδός, αρ., Τ.Κ., όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

Με την Προδικαστική Προσφυγή, η προσφεύγουσα επιδιώκει να ακυρωθεί η με αριθμό πρωτοκόλλου Α 1036994 ΕΞ 2020/11.03.2020 Απόφαση του Διοικητή της, δυνάμει της οποίας αποφασίστηκε: α) η αποδοχή των προσφορών (Δικαιολογητικά Συμμετοχής-Τεχνική Προσφορά) της προσφεύγουσας και της παρεμβαίνουσας για τα τμήματα Α΄ και Β΄ του διαγωνισμού, β) η αποδοχή (οικονομική προσφορά) των ίδιων ως άνω οικονομικών φορέων και γ) η ανακήρυξη ως προσωρινού αναδόχου για το Τμήμα Α΄ και το Τμήμα Β΄ της παρεμβαίνουσας εταιρείας, κατ' αποδοχή της ομόφωνης γνωμοδότησης της Επιτροπής Διενέργειας και

Αριθμός Απόφασης: 578/2020

Αξιολόγησης προσφορών, όπως αυτή εκφράστηκε στο από 04.09.2019 Πρακτικό Νο 1, το από 31.10.2019 Πρακτικό Νο 2 και στο από 19.02.2020 Πρακτικό Νο 3 για τον έλεγχο των δικαιολογητικών συμμετοχής, και την αξιολόγηση των τεχνικών και οικονομικών προσφορών των οικονομικών φορέων που έλαβαν μέρος στο διαγωνισμό, κατά το μέρος που η εταιρεία με την επωνυμία «» και τον διακριτικό τίτλο «» και ήδη παρεμβαίνουσα, αναδείχθηκε προσωρινή ανάδοχος για τα τμήματα Α΄ και Β΄ του διαγωνισμού.

Με την ασκηθείσα παρέμβαση, η παρεμβαίνουσα εταιρεία αιτείται να γίνει δεκτή η παρέμβασή της, να απορριφθεί στο σύνολό της η κρινόμενη προδικαστική προσφυγή, να διατηρηθεί σε ισχύ η προσβαλλόμενη με αριθμό πρωτοκόλλου Α 1036994 ΕΞ 2020/11.03.2020 Απόφαση του Διοικητή της, δυνάμει της οποίας αποφασίστηκε: α) η αποδοχή των προσφορών (Δικαιολογητικά Συμμετοχής-Τεχνική Προσφορά) της προσφεύγουσας και της παρεμβαίνουσας για τα τμήματα Α΄ και Β΄ του διαγωνισμού, β) η αποδοχή (οικονομική προσφορά) των ίδιων ως άνω οικονομικών φορέων και γ) η ανακήρυξη ως προσωρινού αναδόχου για το Τμήμα Α΄ και το Τμήμα Β΄ της παρεμβαίνουσας εταιρείας, κατ' αποδοχή της ομόφωνης γνωμοδότησης της Επιτροπής Διενέργειας και Αξιολόγησης προσφορών, όπως αυτή εκφράστηκε στο από 04.09.2019 Πρακτικό Νο 1, το από 31.10.2019 Πρακτικό Νο 2 και στο από 19.02.2020 Πρακτικό Νο 3 για τον έλεγχο των δικαιολογητικών συμμετοχής, και την αξιολόγηση των τεχνικών και οικονομικών προσφορών των οικονομικών φορέων που έλαβαν μέρος στο διαγωνισμό, να συνεχιστεί η διαγωνιστική διαδικασία και να κληθεί να υποβάλλει τα απαιτούμενα από τη διακήρυξη δικαιολογητικά κατακύρωσης, προκειμένου να ανακηρυχθεί αυτή, οριστική ανάδοχος για τα τμήματα Α΄ και Β΄ του διαγωνισμού.

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε τον Εισηγητή Μιχαήλ Σειραδάκη.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά το Νόμο

1. Επειδή, η (.....) ως Αναθέτουσα Αρχή προκήρυξε Ανοιχτό Ηλεκτρονικό Διαγωνισμό άνω των ορίων, με αριθμό πρωτοκόλλου Διακήρυξης και Αριθμό Συστήματος Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Διαγωνισμών (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.), η οποία δημοσιεύτηκε στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης με κωδικό αριθμό και αναρτήθηκε στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.) την 01.07.2019, με μοναδικό κωδικό-Αριθμό Διαδικτυακής Ανάρτησης Μητρώου (Α.Δ.Α.Μ.), με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, βάσει της τιμής, για την ανάδειξη αναδόχου για την «ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ (ΦΥΛΑΞΗΣ) ΤΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ ΣΤΕΓΑΣΗΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ» (CPV, εκτιμώμενης αξίας του Τμήματος Α΄ διακοσίων τριών χιλιάδων έξι ευρώ και δώδεκα λεπτών (203.006,12 €) συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. 24%, ήτοι εκατόν εξήντα τριών χιλιάδων επτακοσίων δεκατεσσάρων ευρώ και εξήντα δύο λεπτών (163.714,62 €) χωρίς Φ.Π.Α. 24% και εκτιμώμενης αξίας του Τμήματος Β΄ της σύμβασης εκατόν εβδομήντα χιλιάδων εξακοσίων δεκαεπτά ευρώ και σαράντα ενός λεπτών (170.617,41 €) συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. 24%, ήτοι εκατόν τριάντα επτά χιλιάδων πεντακοσίων ενενήντα τεσσάρων ευρώ και εξήντα οκτώ λεπτών (137.594,68 €) χωρίς Φ.Π.Α., διάρκειας είκοσι τεσσάρων (24) μηνών από την οριζόμενη ημερομηνία στο συμφωνητικό έγγραφο (για κάθε τμήμα), με καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών την 18^η Ιουλίου 2019, ημέρα Πέμπτη και ώρα 15:00 μ.μ. και αρχική ημερομηνία ηλεκτρονικής αποσφράγισης των προσφορών την 24^η Ιουλίου 2019, ημέρα Τετάρτη και ώρα 11:00 π.μ. Ήδη, δυνάμει της με αριθμό πρωτοκόλλου Α 1114557 Εξ 2019/16.08.2019 Απόφασης του Διοικητή της αναθέτουσας αρχής (ΑΔΑ:), η οποία αναρτήθηκε στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.) στις 23.08.2019, με μοναδικό κωδικό-Αριθμό Διαδικτυακής Ανάρτησης Μητρώου (Α.Δ.Α.Μ.), αποφασίστηκε η μετάθεση της ημερομηνία και ώρας

Αριθμός Απόφασης: 578/2020

ηλεκτρονικής αποσφράγισης των υποβληθεισών προσφορών και ορίστηκε νέα ημερομηνία αποσφράγισης την 4^η Σεπτεμβρίου 2019, ημέρα Τετάρτη και ώρα 11:00 π.μ. Η προσφεύγουσα εταιρεία υπέβαλε εμπρόθεσμα στις 18.07.2019 και ώρα 11:43:43 π.μ. την υπ' αριθμ. προσφορά της στον ανωτέρω Διαγωνισμό και πλέον με την υπό κρίση Προσφυγή της, στρέφεται κατά της με αριθμό πρωτοκόλλου Α 1036994 ΕΞ 2020/11.03.2020 Απόφασης του Διοικητή της, η οποία αναρτήθηκε στο Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ. στις 12.03.2020, οπότε και έλαβε πλήρη γνώση της η προσφεύγουσα. Η προσφεύγουσα εταιρεία κατέθεσε στις 23.03.2020 στον διαδικτυακό τόπο του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ.) την υπό κρίση Προσφυγή της και την κοινοποίησε στην Α.Ε.Π.Π. αυθημερόν.

2. Επειδή, η προσφεύγουσα εταιρεία στρέφεται κατά της με αριθμό πρωτοκόλλου Α 1036994 ΕΞ 2020/11.03.2020 Απόφασης του Διοικητή της, δυνάμει της οποίας αποφασίστηκε: α) η αποδοχή των προσφορών (Δικαιολογητικά Συμμετοχής-Τεχνική Προσφορά) της προσφεύγουσας και της παρεμβαίνουσας για τα τμήματα Α' και Β' του διαγωνισμού, β) η αποδοχή (οικονομική προσφορά) των ίδιων ως άνω οικονομικών φορέων και γ) η ανακήρυξη ως προσωρινού αναδόχου για το Τμήμα Α' και το Τμήμα Β' της παρεμβαίνουσας εταιρείας, κατ' αποδοχή της ομόφωνης γνωμοδότησης της Επιτροπής Διενέργειας και Αξιολόγησης προσφορών, όπως αυτή εκφράστηκε στο από 04.09.2019 Πρακτικό Νο 1, το από 31.10.2019 Πρακτικό Νο 2 και στο από 19.02.2020 Πρακτικό Νο 3 για τον έλεγχο των δικαιολογητικών συμμετοχής, και την αξιολόγηση των τεχνικών και οικονομικών προσφορών των οικονομικών φορέων που έλαβαν μέρος στο διαγωνισμό, κατά το μέρος που η εταιρεία με την επωνυμία «» και τον διακριτικό τίτλο «» και ήδη παρεμβαίνουσα, αναδείχθηκε προσωρινή ανάδοχος για τα τμήματα Α' και Β' του διαγωνισμού, για τους λόγους που αναλυτικά εκτίθενται στην υπό κρίση προσφυγή.

3. Επειδή, η προσφεύγουσα αιτείται να ακυρωθεί η με αριθμό πρωτοκόλλου Α 1036994 ΕΞ 2020/11.03.2020 Απόφαση του Διοικητή

Αριθμός Απόφασης: 578/2020

της, δυνάμει της οποίας αποφασίστηκε: α) η αποδοχή των προσφορών (Δικαιολογητικά Συμμετοχής-Τεχνική Προσφορά) της προσφεύγουσας και της παρεμβαίνουσας για τα τμήματα Α΄ και Β΄ του διαγωνισμού, β) η αποδοχή (οικονομική προσφορά) των ίδιων ως άνω οικονομικών φορέων και γ) η ανακήρυξη ως προσωρινού αναδόχου για το Τμήμα Α΄ και το Τμήμα Β΄ της παρεμβαίνουσας εταιρείας, κατ' αποδοχή της ομόφωνης γνωμοδότησης της Επιτροπής Διενέργειας και Αξιολόγησης προσφορών, όπως αυτή εκφράστηκε στο από 04.09.2019 Πρακτικό Νο 1, το από 31.10.2019 Πρακτικό Νο 2 και στο από 19.02.2020 Πρακτικό Νο 3 για τον έλεγχο των δικαιολογητικών συμμετοχής, και την αξιολόγηση των τεχνικών και οικονομικών προσφορών των οικονομικών φορέων που έλαβαν μέρος στο διαγωνισμό, κατά το μέρος που η εταιρεία με την επωνυμία «» και τον διακριτικό τίτλο «» και ήδη παρεμβαίνουσα, αναδείχθηκε προσωρινή ανάδοχος για τα τμήματα Α΄ και Β΄ του διαγωνισμού και να κατακυρωθεί ο διαγωνισμός σε αυτήν, ως έχουσα υποβάλλει τη χαμηλότερη νόμιμη και παραδεκτή προσφορά.

4. Επειδή, η προσφυγή έχει ασκηθεί με χρήση του τυποποιημένου εντύπου που παρατίθεται στο Παράρτημα Ι, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 8 του ΠΔ 39/2017 και της παρ. 2 του άρθρου 362 του Ν. 4412/2016.

5. Επειδή, έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο, σύμφωνα με το άρθρο 5 του ΠΔ 39/2017 και το άρθρο 363 του Ν. 4412/2016 (κωδικός e-παραβόλου), όπως εξοφλήθηκε δυνάμει του από 23.03.2020 αποδεικτικού εξόφλησης της, ποσού χιλίων πεντακοσίων επτά ευρώ (1.507,00 €) και έχει δεσμευτεί, δυνάμει του αντίστοιχου αποδεικτικού αυτόματης δέσμευσης του παραβόλου της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων (Γ.Γ.Π.Σ.).

6. Επειδή, ο επίμαχος Διαγωνισμός, εμπίπτει ενόψει του αντικείμενου του και της προϋπολογισθείσας δαπάνης στο πεδίο εφαρμογής του Ν. 4412/2016.

Αριθμός Απόφασης: 578/2020

7. Επειδή, η Α.Ε.Π.Π. είναι καθ' ύλην αρμόδια βάσει του συνολικού ποσού της Διακήρυξης του Διαγωνισμού, σύμφωνα με το άρθρο 1 περ. α) του ΠΔ 39/2017 και του άρθρου 345 παρ. 1 του Ν. 4412/2016.

8. Επειδή, η Α.Ε.Π.Π. είναι και κατά χρόνο αρμόδια, όπως προκύπτει από τον συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 5 περ. β), 38 παρ. 7, 61 παρ. 1, 66 παρ. 1, 120, 379 παρ. 7 του Ν. 4412/2016.

9. Επειδή, η προσφυγή έχει κατατεθεί εμπρόθεσμα σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 4 παρ. 1 περ. α) του ΠΔ 39/2017 και το άρθρο 361 παρ. 1 περ. α) του Ν. 4412/2016.

10. Επειδή, στις 24.03.2020, η Αναθέτουσα Αρχή προέβη στην κοινοποίηση της υπό εξέταση Προσφυγής σε κάθε ενδιαφερόμενο τρίτο, μέσω της «επικοινωνίας» του Διαγωνισμού στον διαδικτυακό τόπο του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.

11. Επειδή, παραδεκτά και εμπροθέσμως, σύμφωνα με το άρθρο 362 παρ. 3 του Ν. 4412/2016 και του άρθρου 7 του ΠΔ 39/2017, κατατέθηκε στις 02.04.2020 στον διαδικτυακό τόπο του Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ., η από 2 Απριλίου 2020 παρέμβαση της παρεμβαίνουσας Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία «.....» και τον διακριτικό τίτλο «.....» που εδρεύει στον (.....), οδός, αρ., Τ.Κ., όπως νόμιμα εκπροσωπείται, η δε παρεμβαίνουσα, έχει προφανές έννομο συμφέρον από την απόρριψη της ως άνω Προδικαστικής Προσφυγής, αφού προδήλως ευνοείται από τη διατήρηση της διαμορφωθείσας κατάστασης, δεδομένου ότι η προσφορά της έχει γίνει αποδεκτή και έχει ήδη ανακηρυχθεί προσωρινή ανάδοχος για τα Τμήματα Α' και Β' του διαγωνισμού. Επομένως, η ασκηθείσα, κατά τα ανωτέρω παρέμβαση, πρέπει να γίνει τυπικά δεκτή και να εξετασθεί περαιτέρω κατ' ουσία.

12. Επειδή, η Αναθέτουσα Αρχή, προσκλήθηκε, από τον Πρόεδρο του 7^{ου} Κλιμακίου, δυνάμει της υπ' αριθμ./24.03.2020 Πράξης του «Περί Ορισμού Ημερομηνίας Εξέτασης Προδικαστικής Προσφυγής και Εισηγητή – Κλήση Περί

Αριθμός Απόφασης: 578/2020

Απόψεων Επί Αιτήματος Προσωρινών Μέτρων», η οποία της κοινοποιήθηκε στις 24.03.2020 και υπέβαλε την 01.04.2020, ήτοι εντός της οριζόμενης προθεσμίας στο οικείο Κλιμάκιο, τις προβλεπόμενες από το άρθρο 365 παρ. 1 του Ν. 4412/2016 και του άρθρου 9 παρ. 1 του ΠΔ 39/2017, απόψεις της, σχετικά με την υπό κρίση προσφυγή.

13. Επειδή, στην κρινόμενη προσφυγή, η προσφεύγουσα εταιρεία, η οποία δραστηριοποιείται στο αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης και υπέβαλε παραδεκτά προσφορά στον εν λόγω διαγωνισμό, η οποία κατετάγη δεύτερη στη σειρά μειοδοσίας, όπως εμφανίζεται στον συνημμένο Πίνακα 1 του εγκριθέντος με την προσβαλλόμενη απόφαση, από 19.02.2020 Πρακτικού Νο 3, προσδιορίζει επακριβώς και με πλήρη σαφήνεια τους λόγους εκείνους που δικαιολογούν την επίκληση βλάβης εκ μέρους της και συνεπακόλουθα θεμελιώνει κατ' αρχήν βάσιμα το πως στοιχειοθετείται εκ μέρους της η ύπαρξη άμεσου, προσωπικού και ενεστώτος εννόμου συμφέροντος για την προσβολή της με αριθμό πρωτοκόλλου Α 1036994 ΕΞ 2020/11.03.2020 Απόφασης του Διοικητή της, δυνάμει της οποίας αποφασίστηκε: α) η αποδοχή των προσφορών (Δικαιολογητικά Συμμετοχής-Τεχνική Προσφορά) της προσφεύγουσας και της παρεμβαίνουσας για τα τμήματα Α' και Β' του διαγωνισμού, β) η αποδοχή (οικονομική προσφορά) των ίδιων ως άνω οικονομικών φορέων και γ) η ανακήρυξη ως προσωρινού αναδόχου για το Τμήμα Α' και το Τμήμα Β' της παρεμβαίνουσας εταιρείας, κατ' αποδοχή της ομόφωνης γνωμοδότησης της Επιτροπής Διενέργειας και Αξιολόγησης προσφορών, όπως αυτή εκφράστηκε στο από 04.09.2019 Πρακτικό Νο 1, το από 31.10.2019 Πρακτικό Νο 2 και στο από 19.02.2020 Πρακτικό Νο 3 για τον έλεγχο των δικαιολογητικών συμμετοχής, και την αξιολόγηση των τεχνικών και οικονομικών προσφορών των οικονομικών φορέων που έλαβαν μέρος στο διαγωνισμό, κατά το μέρος που η εταιρεία με την επωνυμία «» και τον διακριτικό τίτλο «» και ήδη παρεμβαίνουσα, αναδείχθηκε προσωρινή ανάδοχος για τα τμήματα Α' και Β' του διαγωνισμού. Ειδικότερα, η προσφεύγουσα εταιρεία θεμελιώνει το έννομο συμφέρον της στην εσφαλμένη

αποδοχή της προσφοράς έτερων προσφερόντων και εν προκειμένω στη ζημία που υφίσταται από τυχόν παράνομη συμμετοχή τρίτων στον διαγωνισμό και δη της παρεμβαίνουσας και στο επιδιωκόμενο όφελος από την απόρριψη της προσφοράς της (βλ. ΕΑ ΣΤΕ 1216/2006, πρβλ ΕΑ ΣΤΕ 512/2002, 517/2001), επιδιώκοντας ευλόγως η προσφεύγουσα εταιρεία να της ανατεθεί η συγκεκριμένη σύμβαση, στρεφόμενη κατά του συνόλου των έτερων προσφερόντων οι οποίοι προηγούνται σε σειρά μειοδοσίας.

Νομίμως και παραδεκτά φέρεται προς εξέταση ενώπιον του 7^{ου} Κλιμακίου της Α.Ε.Π.Π.

14. Επειδή, εφαρμοστέα στον επίμαχο διαγωνισμό είναι ιδίως, το άρθρο 18 «Αρχές εφαρμοζόμενες στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων» (άρθρο 18 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ), το άρθρο 88 «Ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές» (άρθρο 69 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ), το άρθρο 89 «Δικαιολογητικά σχετικά με τις ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές» και το άρθρο 130 «Όροι εκτέλεσης της σύμβασης» (άρθρο 70 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) του Ν. 4412/2016.

15. Επειδή, στο άρθρο 68 του Ν. 3863/2010, ως ισχύει και ίσχυε κατά τον κρίσιμο χρόνο, ορίζεται ότι: «1. Η εκάστοτε αναθέτουσα αρχή, δηλαδή το Δημόσιο, τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.), οι φορείς και οι οργανισμοί του δημόσιου τομέα, όπως αυτός προσδιορίζεται από τις οικείες διατάξεις, η οποία (αρχή) αναθέτει απευθείας ή προκηρύσσει διαγωνισμό για την ανάθεση παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης, υποχρεούται να ζητά από τις εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης (εργολάβοι) να αναφέρουν στην προσφορά τους, εκτός των άλλων, τα εξής:

α) Τον αριθμό των εργαζομένων που θα απασχοληθούν στο έργο.

β) Τις ημέρες και τις ώρες εργασίας.

γ) Τη συλλογική σύμβαση εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι.

δ) Το ύψος του προϋπολογισμένου ποσού που αφορά τις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές αυτών των εργαζομένων.

ε) Το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών με βάση τα προϋπολογισθέντα ποσά.

στ) Τα τετραγωνικά μέτρα καθαρισμού ανά άτομο, όταν πρόκειται για καθαρισμό χώρων.

Οι εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης (εργολάβοι) υποχρεούνται, με ποινή αποκλεισμού, να εξειδικεύουν σε χωριστό κεφάλαιο της προσφοράς τους τα ως άνω στοιχεία. Στην προσφορά τους πρέπει να υπολογίζουν εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους, των αναλώσιμων, του εργολαβικού τους κέρδους και των νόμιμων υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων. Επιπροσθέτως, υποχρεούνται να επισυνάπτουν στην προσφορά αντίγραφο της συλλογικής σύμβασης εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι.»

***Η παράγραφος 1 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παράγραφο 1 άρθρου 22 του Ν.4144/2013, ΦΕΚ Α 88/18.4.2013.

«2.α) Οι πράξεις επιβολής προστίμου που επιβάλλονται σε βάρος εταιρειών παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης καταχωρούνται στο αντίστοιχο «Μητρώο Παραβατών Εταιρειών Παροχής Υπηρεσιών Καθαρισμού ή/και Φύλαξης» που τηρείται στη Διεύθυνση Προγραμματισμού και Συντονισμού του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας.

β) Η αναθέτουσα αρχή υποχρεούται, αμέσως μετά τη λήξη της προθεσμίας υποβολής των προσφορών, να υποβάλει γραπτό αίτημα προς τη Διεύθυνση Προγραμματισμού και Συντονισμού του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας για τη χορήγηση πιστοποιητικού, από το οποίο να προκύπτουν όλες οι πράξεις επιβολής προστίμου που έχουν εκδοθεί σε βάρος εκάστου των υποψήφιων εργολάβων. Το πιστοποιητικό αποστέλλεται στην αναθέτουσα αρχή μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από την υποβολή του αιτήματος. Σε περίπτωση άπρακτης παρέλευσης της προθεσμίας, η αναθέτουσα αρχή δικαιούται να προχωρήσει στη σύναψη της σύμβασης.

«γ) Η αναθέτουσα αρχή αποκλείει από τη σύναψη της σύμβασης τις υποψήφιες εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης εάν έχουν επιβληθεί

σε βάρος τους, μέσα σε χρονικό διάστημα δύο (2) ετών πριν από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής της προσφοράς, τρεις (3) πράξεις επιβολής προστίμου από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας για παραβάσεις της εργατικής νομοθεσίας που χαρακτηρίζονται, σύμφωνα με την υπουργική απόφαση 2063/Δ1632/2011 (Β` 266), όπως εκάστοτε ισχύει, ως «υψηλής» ή «πολύ υψηλής» σοβαρότητας, οι οποίες προκύπτουν αθροιστικά, από τρεις (3) διενεργηθέντες ελέγχους ή δύο (2) πράξεις επιβολής προστίμου από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας για παραβάσεις της εργατικής νομοθεσίας που αφορούν την αδήλωτη εργασία, οι οποίες προκύπτουν αθροιστικά από δύο (2) διενεργηθέντες ελέγχους. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να αποκλείσει από τη σύναψη της σύμβασης τις υποψήφιες εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης: αα) οι οποίες έχουν κηρυχθεί έκπτωτες κατ` εφαρμογή της παραγράφου 7 του παρόντος μέσα σε χρονικό διάστημα τριών (3) ετών πριν από την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής της προσφοράς ή ββ) στις οποίες έχει επιβληθεί η κύρωση της προσωρινής διακοπής της λειτουργίας συγκεκριμένης παραγωγικής διαδικασίας ή τμήματος ή τμημάτων ή του συνόλου της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης κατ` εφαρμογή της παρ. 1B του άρθρου 24 του ν. 3996/2011 (Α` 170) μέσα σε χρονικό διάστημα τριών (3) ετών πριν από την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής της προσφοράς.».

***Η περ.γ` αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 39 παρ.Β του Ν.4488/2017, ΦΕΚ Α 137/13.9.2017.

δ) Για το χρονικό διάστημα που δεν καλύπτεται από το «Μητρώο Παραβατών Εταιρειών Παροχής Υπηρεσιών Καθαρισμού ή/και Φύλαξης» οι εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης προσκομίζουν υποχρεωτικά ένορκη βεβαίωση του νομίμου εκπροσώπου αυτών ενώπιον συμβολαιογράφου, περί μη επιβολής σε βάρος τους πράξης επιβολής προστίμου για παραβιάσεις της εργατικής νομοθεσίας «υψηλής» ή «πολύ υψηλής» σοβαρότητας.»

***Η πιο πάνω νέα παράγραφος 2 προστέθηκε με την παράγραφο 2 άρθρου 22 του Ν.4144/2013, ΦΕΚ Α 88/18.4.2013.

«3. Στη σύμβαση που συνάπτει η εκάστοτε αναθέτουσα αρχή με τους εργολάβους περιλαμβάνονται τα στοιχεία α έως στ της πρώτης παραγράφου, καθώς και ειδικός όρος για την εφαρμογή των διατάξεων της εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας και της νομοθεσίας περί υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων και πρόληψης του επαγγελματικού κινδύνου. Όταν δεν αναγράφονται τα ανωτέρω στοιχεία και όροι, η σύμβαση είναι άκυρη και απορρίπτεται η δαπάνη πληρωμής.»

***Η παράγραφος 3 (πρώην 2) αντικαταστάθηκε ως άνω με την παράγραφο 3 άρθρου 22 του Ν.4144/2013, ΦΕΚ Α 88/18.4.2013.

4 3. Εργολάβος που αναθέτει την εκτέλεση του έργου ή μέρος του έργου σε υπεργολάβο, υποχρεούται άμεσα να ενημερώνει εγγράφως τον αποδέκτη των υπηρεσιών. Ο εργολάβος και ο υπεργολάβος ευθύνονται αλληλεγγύως και εις ολόκληρον, έναντι των εργαζομένων για την καταβολή των πάσης φύσεως αποδοχών και ασφαλιστικών εισφορών.

«5. Όταν οι υπηρεσίες ή οι επιτροπές παρακολούθησης καλής εκτέλεσης του έργου του αποδέκτη των υπηρεσιών διαπιστώνουν παραβάσεις των όρων του παρόντος άρθρου κατά τη διάρκεια υλοποίησης του έργου, η σύμβαση καταγγέλλεται από την αναθέτουσα αρχή. Όταν οι παραβάσεις διαπιστώνονται κατά την παραλαβή του έργου, τα δικαιώματα που απορρέουν από τη σύμβαση δεν ικανοποιούνται, καταβάλλονται, όμως, από τον αποδέκτη των υπηρεσιών οι αποδοχές στους εργαζομένους και αποδίδονται οι ασφαλιστικές τους εισφορές.»

***Η παράγραφος 5 (πρώην 4) αντικαταστάθηκε ως άνω με την παράγραφο 4 άρθρου 22 του Ν.4144/2013, ΦΕΚ Α 88/18.4.2013.

***Η περίπτωση β' της παρ.6 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παράγραφο 11 του άρθρου 24 Ν.3996/2011, ΦΕΚ Α 170/5.8.2011.

6. (5). Στις επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα που απασχολούν πάνω από πενήντα (50) άτομα και υποχρεούνται από την κείμενη νομοθεσία, τον οργανισμό ή τον κανονισμό τους να προβαίνουν σε πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος με διακήρυξη, εφαρμόζονται οι προηγούμενες παράγραφοι. Όταν δεν έχουν τέτοια υποχρέωση και συνάπτουν σύμβαση εργολαβίας του

περιεχομένου της παραγράφου 1, εφαρμόζονται οι παράγραφοι 2, 3 και 4 του παρόντος άρθρου.

«7. Όταν οι ελεγκτικοί μηχανισμοί του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας (ΣΕΠΕ) και του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ διαπιστώνουν παραβάσεις που αφορούν την αδήλωτη εργασία, την παράνομη απασχόληση αλλοδαπών ή παραβάσεις της εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας, ενημερώνουν εγγράφως την αναθέτουσα αρχή. Επίσης, ενημερώνουν εγγράφως την αναθέτουσα αρχή για τις πράξεις επιβολής προστίμου που αφορούν τις ανωτέρω διαπιστωθείσες παραβάσεις. Η πράξη επιβολής προστίμου στον εργολάβο για παραβάσεις της εργατικής νομοθεσίας που χαρακτηρίζονται από τις κείμενες διατάξεις ως «υψηλής» ή «πολύ υψηλής» σοβαρότητας για δεύτερη φορά κατά τη διάρκεια λειτουργίας της σύμβασης οδηγεί υποχρεωτικά στην καταγγελία της σύμβασης από την αναθέτουσα αρχή και στην κήρυξη του εργολάβου έκπτωτου.»

***Η παράγραφος 7 (πρώην 6), όπως είχε τροποποιηθεί με την παρ.11 του άρθρου 24 Ν.3996/2011, ΦΕΚ Α 170, αντικαταστάθηκε ως άνω με την παράγραφο 5 άρθρου 22 Ν.4144/2013, ΦΕΚ Α 88/18.4.2013.

8 7. Ο εργολάβος υποχρεούται να εφοδιάζει τους εργαζόμενους με αντίγραφο της κατάστασης προσωπικού ή απόσπασμα αυτής όταν απασχολούνται εκτός της έδρας της επιχείρησης.».

16.Επειδή, περαιτέρω, στο κεφάλαιο 2 της Διακήρυξης με τίτλο «ΓΕΝΙΚΟΙ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ», άρθρο 2.2 με τίτλο «Δικαίωμα Συμμετοχής - Κριτήρια Ποιοτικής Επιλογής», στα Κριτήρια Επιλογής, παρ. 2.2.6 με τίτλο «Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα» (σελ. 29), ορίζεται ότι: «Όσον αφορά στην τεχνική και επαγγελματική ικανότητα για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης, οι οικονομικοί φορείς απαιτείται (σωρευτικά), επί ποινή αποκλεισμού: [...].

Εκτός των ανωτέρω (υπό στοιχεία 1 και 2), επιπλέον για τα τμήματα Α' και Β' απαιτείται (υπό στοιχείο 2.1):

2.1) να διαθέτουν τουλάχιστον ένα (1) φύλακα ασφαλείας με επάρκεια για ελέγχους με συστήματα X-RAY.

Σε περίπτωση ενώσεων η πλήρωση της ανωτέρω απαίτησης της τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας αρκεί να ικανοποιείται αθροιστικά από όλα τα μέλη της ένωσης.

3) να διαθέτουν την κατάλληλη τεχνική υποδομή, την οργανωτική δομή και τον κατάλληλο εξοπλισμό για την επιτυχή υλοποίηση της παροχής υπηρεσιών φύλαξης, όπως περιγράφεται στο Παράρτημα II: ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ- ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΝΑΔΟΧΟΥ- ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ της παρούσας διακήρυξης. Ειδικότερα, ο εξοπλισμός και τα τεχνικά μέσα θα πρέπει να περιλαμβάνουν:

3.1) Για τα τμήματα Α' και Β':

- 1) οχήματα,
- 2) ασύρματο επικοινωνίας,
- 3) κινητό τηλέφωνο,
- 4) ειδικό σύστημα μετάδοσης κινδύνου,
- 5) κέντρο ελέγχου,
- 6) στολή,
- 7) ειδικό δελτίο ταυτότητας και ειδικό διακριτικό σήμα (κονκάρδα),
- 8) βιβλίο συμβάντων,
- 9) φακό,

10) σφυρίχτρα [...].», ενώ στο άρθρο 2.4 με τίτλο «Κατάρτιση - Περιεχόμενο Προσφορών», παρ. 2.4.2 με τίτλο «Χρόνος και Τρόπος υποβολής προσφορών», υποπαρ. 2.4.2.3 (σελ. 40), ορίζεται ότι: «**2.4.2.3.** Οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν με την προσφορά τους τα ακόλουθα:

(α) έναν (υπο)φάκελο με την ένδειξη «**Δικαιολογητικά Συμμετοχής –Τεχνική Προσφορά**» στον οποίο περιλαμβάνονται τα κατά περίπτωση απαιτούμενα δικαιολογητικά και η τεχνική προσφορά σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας και την παρούσα.

(β) έναν (υπο)φάκελο με την ένδειξη «**Οικονομική Προσφορά**» στον οποίο περιλαμβάνεται η οικονομική προσφορά του οικονομικού φορέα και τα κατά περίπτωση απαιτούμενα δικαιολογητικά. [...].» και στην υποπαρ. 2.4.2.4 (σελ. 40), ορίζεται ότι: «**2.4.2.4.** Οι οικονομικοί φορείς συντάσσουν την τεχνική και οικονομική τους προσφορά συμπληρώνοντας τις αντίστοιχες ειδικές

ηλεκτρονικές φόρμες του συστήματος. Στην συνέχεια το σύστημα παράγει τα σχετικά ηλεκτρονικά αρχεία τα οποία υπογράφονται ηλεκτρονικά και υποβάλλονται από τον προσφέροντα. Τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στην ειδική ηλεκτρονική φόρμα του συστήματος και του παραγόμενου ηλεκτρονικού αρχείου pdf (το οποίο θα υπογραφεί ηλεκτρονικά) πρέπει να ταυτίζονται. Σε αντίθετη περίπτωση το σύστημα παράγει σχετικό μήνυμα και ο προσφέρων καλείται να παράγει εκ νέου το ηλεκτρονικό αρχείο pdf]

Επισημαίνεται ότι εφόσον οι τεχνικές προδιαγραφές και οι οικονομικοί όροι δεν έχουν αποτυπωθεί στο σύνολό τους στις ειδικές ηλεκτρονικές φόρμες του συστήματος, απαιτείται η συνυποβολή ηλεκτρονικών αρχείων pdf Τεχνικής Προσφοράς και Οικονομικής Προσφοράς, ψηφιακά υπογεγραμμένων. Οι οικονομικοί φορείς επισυνάπτουν ηλεκτρονικά υπογεγραμμένα τα σχετικά ηλεκτρονικά αρχεία (ιδίως τεχνική και οικονομική προσφορά) σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 2.4.3 και 2.4.4 της παρούσας διακήρυξης. Τα ηλεκτρονικά αρχεία των Δικαιολογητικών Συμμετοχής, της Τεχνικής Προσφοράς και της Οικονομικής Προσφοράς πρέπει να έχουν επισυναφθεί στο σύστημα πριν την παραγωγή των σχετικών ηλεκτρονικών αρχείων του συστήματος.» και στην παρ. 2.4.3 με τίτλο «Περιεχόμενα Φακέλου Δικαιολογητικά Συμμετοχής- Τεχνική Προσφορά», υποπαρ. 2.4.3.2. με τίτλο «Τεχνική προσφορά» (σελ. 41), ορίζεται ότι: «Η τεχνική προσφορά θα πρέπει να καλύπτει όλες τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές που έχουν τεθεί από την Αναθέτουσα Αρχή σύμφωνα με το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ- ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΝΑΔΟΧΟΥ- ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ της διακήρυξης, περιγράφοντας πώς οι συγκεκριμένες απαιτήσεις και προδιαγραφές πληρούνται.

[...].

2. Εφόσον, οι τεχνικές προδιαγραφές δεν έχουν αποτυπωθεί στο σύνολό τους στις ειδικές ηλεκτρονικές φόρμες του συστήματος, ο προσφέρων επισυνάπτει ψηφιακά υπογεγραμμένα τα σχετικά ηλεκτρονικά αρχεία.

Ειδικότερα, ο προσφέρων θα πρέπει να συμπεριλάβει στον (ηλεκτρονικό) φάκελο «Δικαιολογητικά Συμμετοχής - Τεχνική Προσφορά»:

2.1) Ενότητα με τίτλο: «Προφίλ προσφέροντος», όπου περιλαμβάνονται τα στοιχεία του προσφέροντος (όνομα, επωνυμία, διεύθυνση, στοιχεία επικοινωνίας, όνομα αρμοδίου εκπροσώπου για την προσφορά), περιγραφή της επιχειρηματικής δομής (νομική μορφή κλπ.) του, καθώς και κάθε άλλο στοιχείο που τεκμηριώνει την επάρκεια προσφέροντος για τη συγκεκριμένη σύμβαση.

2.2) Ενότητα με τίτλο: «Μεθοδολογία υλοποίησης σύμβασης», όπου περιλαμβάνονται:

Για το ΤΜΗΜΑ Γ', Δ', Ε', ΣΤ', Ζ', Η'

2.2.1) Περιγραφή καθηκόντων του προσωπικού ασφαλείας και τη μέθοδο εξασφάλισης της συνεχούς διατήρησης του απαιτούμενου επιπέδου φύλαξης καθώς και, ανταπόκρισης σε έκτακτες ανάγκες.

2.2.2) Περιγραφή του ελεγκτικού μηχανισμού που προσφέρει.

2.2.3) Πληροφοριακά στοιχεία για τον αριθμό του προσωπικού που διαθέτει και των εξειδικευμένων προσόντων που διαθέτουν για την κάλυψη των απαιτούμενων στις τεχνικές προδιαγραφές.

2.2.4) Αναλυτική περιγραφή του εξοπλισμού και των τεχνικών μέσων που διαθέτουν που τεκμηριώνει την κάλυψη τεχνικών προδιαγραφών, όπως έχουν τεθεί από την Αναθέτουσα Αρχή με το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ- ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΝΑΔΟΧΟΥ-ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ της παρούσας διακήρυξης, καθώς και των ειδικότερων απαιτούμενων στην παράγραφο 2.2.6 «Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα» περίπτωση (3) για κάθε τμήμα που υποβάλλουν προσφορά.

2.2.5) Υπεύθυνη Δήλωση του νόμιμου εκπροσώπου στην οποία θα αναφέρεται ότι διαθέτει ειδική άδεια λειτουργίας ή άδεια εκμετάλλευσης ραδιοδιαδικτύου ή άλλων τεχνικών μέσων (με αναφορά σε συγκεκριμένα στοιχεία) που χρησιμοποιούνται για την κάλυψη αναγκών επικοινωνίας στο πλαίσιο της παροχής υπηρεσιών φύλαξης.

2.2.6) Υπεύθυνη Δήλωση του νόμιμου εκπροσώπου στην οποία θα δηλώνεται ότι:

α) το προσωπικό ασφαλείας που απασχολεί κατέχει την προβλεπόμενη από τις διατάξεις του αρ. 3 του ν. 2518/1997 άδεια εργασίας σε ισχύ, η οποία εκδίδεται από την Αστυνομική Διεύθυνση του Νομού ή την Διεύθυνση Ασφαλείας του τόπου κατοικίας του και έχει λευκό ποινικό μητρώο,

β) φωτοαντίγραφο αυτής της άδειας και του ποινικού μητρώου, θα κατατεθεί ανά φύλακα κατά την υπογραφή της σύμβασης μαζί με την κατάσταση του προσωπικού που θα απασχοληθεί στη σύμβαση (ανά τμήμα),

γ) το προσωπικό ασφαλείας που απασχολεί κατά την διάρκεια άσκησης των καθηκόντων του είναι εφοδιασμένο:

i) με στολή, (με σχετική αναφορά στην έγκριση του τύπου/ τεχνικών προδιαγραφών αυτής από την αρμόδια επιτροπή του Α.Ν. 1342/1938),

ii) με ειδικό δελτίο ταυτότητας εργαζομένου ως προσωπικό ασφαλείας, καθώς και ειδικό διακριτικό σήμα (κονκάρδα).

Στην περίπτωση αλλοδαπών οικονομικών φορέων για τις περιπτώσεις 2.2.6.α έως και 2.2.6.γ.ii δηλώνονται ισοδύναμα έγγραφα που προβλέπονται από την νομοθεσία στη χώρα καταγωγής τους.

Για το ΤΜΗΜΑ Α' και Β', τα υπό στοιχεία 2.2.1 έως 2.2.6γ, και επιπλέον το υπό στοιχείο 2.2.6δ:

δ) διαθέτει τουλάχιστον ένα (1) φύλακα ασφαλείας με επάρκεια για ελέγχους με συστήματα X-Ray, (με αναφορά στη σχετική άδεια ελεγκτή ασφαλείας ή βεβαίωση επαγγελματικής επάρκειας ή πιστοποίηση χειριστών X-Ray), [...].»

και στην παρ. 2.4.4 με τίτλο «Περιεχόμενα Φακέλου «Οικονομική Προσφορά»/Τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών» (σελ. 43), ορίζεται ότι: «Η Οικονομική Προσφορά συντάσσεται με βάση το αναγραφόμενο στην παρούσα κριτήριο ανάθεσης, σύμφωνα με τα ειδικότερα

οριζόμενα στην παρούσα παράγραφο και στο Παράρτημα V: ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ της διακήρυξης.

Ο οικονομικός φορέας υποβάλλει ξεχωριστή οικονομική προσφορά για κάθε τμήμα (Α', Β', Γ', Δ', Ε', ΣΤ', Ζ', Η', Θ') της σύμβασης.

Η Οικονομική Προσφορά υποβάλλεται ηλεκτρονικά επί ποινή απόρριψης στον (υπο)φάκελο «ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ». Η Οικονομική προσφορά συντάσσεται συμπληρώνοντας την αντίστοιχη ειδική ηλεκτρονική φόρμα του συστήματος. Στη συνέχεια το σύστημα παράγει σχετικό ηλεκτρονικό αρχείο σε μορφή pdf, το οποίο υπογράφεται ψηφιακά και υποβάλλεται από τον προσφέροντα. Τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στην ειδική ηλεκτρονική φόρμα του συστήματος και του παραγόμενου ψηφιακά υπογεγραμμένου ηλεκτρονικού αρχείου πρέπει να ταυτίζονται. Σε αντίθετη περίπτωση το σύστημα παράγει σχετικό μήνυμα και ο προσφέρων καλείται να παράγει εκ νέου το ηλεκτρονικό αρχείο pdf.

Εφόσον στο ηλεκτρονικό σύστημα δεν μπορεί να αποτυπωθεί αναλυτικά η οικονομική προσφορά, ο προσφέρων επισυνάπτει στον (υπο)φάκελο «οικονομική προσφορά» την ηλεκτρονική οικονομική προσφορά του ψηφιακά υπογεγραμμένη και τα σχετικά ηλεκτρονικά αρχεία (σύμφωνα με το υπόδειγμα που υπάρχει στο Παράρτημα V: ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ της παρούσας διακήρυξης) σε μορφή pdf.

Επομένως, ο (υπο)φάκελος «οικονομική προσφορά» θα περιλαμβάνει:

- 1) την ηλεκτρονική οικονομική προσφορά του, όπως αυτή εξάγεται από το σύστημα, ηλεκτρονικά (ψηφιακά) υπογεγραμμένη, και
- 2) την οικονομική του προσφορά σύμφωνα με το υπόδειγμα του Παραρτήματος V: ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ της παρούσας διακήρυξης σε μορφή pdf, επίσης ηλεκτρονικά (ψηφιακά) υπογεγραμμένη, συμπεριλαμβανομένων των συνημμένων σε αυτή (για κάθε τμήμα).

Τιμές

Το τίμημα της προσφοράς κάθε προσφέροντος θα δοθεί με μια και μοναδική τιμή σύμφωνα με τις απαιτήσεις και τις οδηγίες συμπλήρωσης του Παραρτήματος V: ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ.

Αριθμός Απόφασης: 578/2020

Επισημαίνεται ότι η συνολική αξία χωρίς Φ.Π.Α. αποτυπώνεται στο ηλεκτρονικό σύστημα, και το εκάστοτε ποσοστό Φ.Π.Α. επί τοις εκατό, της ανωτέρω τιμής θα υπολογίζεται αυτόματα από αυτό.

Στοιχεία άρθρου 68 του ν. 3863/2010

Οι προσφέροντες υποχρεούνται, με ποινή αποκλεισμού, να εξειδικεύουν σε χωριστό κεφάλαιο της προσφοράς τους τα ακόλουθα στοιχεία, τα οποία αποτυπώνονται στο ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ του Παραρτήματος V, σύμφωνα με το Άρθρο 22 του Ν. 4144/2013 (ΦΕΚ 88 Α΄/18.04.2013) όπως αυτό αντικατέστησε το Άρθρο 68 του Ν. 3863/2010 (ΦΕΚ 115 Α΄) «Συμβάσεις εργολαβίας εταιρειών παροχής υπηρεσιών, όπως ισχύει:

- α) Τον αριθμό των εργαζομένων που θα απασχοληθεί στο έργο (σύμβαση).
- β) Τις ημέρες και τις ώρες εργασίας.
- γ) Τη συλλογική σύμβαση εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι.
- δ) Το ύψος του προϋπολογισμένου ποσού που αφορά τις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές αυτών των εργαζομένων.
- ε) Το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών με βάση τα προϋπολογισθέντα ποσά.

Επιπλέον του εργατικού κόστους θα πρέπει να συνυπολογίζεται ένα εύλογο (και όχι μηδενικό) ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους, των αναλώσιμων, του εργολαβικού τους κέρδους και των νόμιμων υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων. Επιπροσθέτως, υποχρεούνται να επισυνάπτουν στην προσφορά αντίγραφο της συλλογικής σύμβασης εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι (υποβάλλεται ηλεκτρονικά στο σύστημα).

Επισημαίνεται ότι το ποσό του διοικητικού κόστους και εργολαβικού κέρδους είναι εύλογο, με τέτοιο τρόπο ώστε να καλύπτονται στοιχειωδώς οι λειτουργικές ανάγκες εκτέλεσης της υπό σύναψη σύμβασης και μην καθίσταται αυτή ζημιογόνος.

Ως απαραίδεκτη θα απορρίπτεται προσφορά:

- α) στην οποία δεν δίνεται τιμή σε ΕΥΡΩ ή που καθορίζεται σχέση ΕΥΡΩ προς ξένο νόμισμα,

Αριθμός Απόφασης: 578/2020

β) στην οποία δεν προκύπτει με σαφήνεια η προσφερόμενη τιμή, με την επιφύλαξη της παρ. 4 του άρθρου 102 του ν. 4412/2016 και

γ) στην οποία η τιμή υπερβαίνει τον προϋπολογισμό της σύμβασης που καθορίζεται και τεκμηριώνεται από την αναθέτουσα αρχή στο κεφάλαιο Β του Παραρτήματος Ι: ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ της παρούσας διακήρυξης.

δ) δεν είναι χωριστή για κάθε τμήμα

Επισημαίνεται ότι αποδεκτές είναι οι προσφορές που δεν υπερβαίνουν τον προϋπολογισμό του τμήματος για το οποίο υποβλήθηκαν. Σε περίπτωση τμηματικής υπέρβασης, θα απορρίπτεται η προσφορά για το τμήμα που σημειώνεται η υπέρβαση χωρίς αυτό να συνεπάγεται ακυρότητα για τις λοιπές προσφορές για άλλα τμήματα του ίδιου υποψηφίου.

Ως μη κανονική απορρίπτεται προσφορά:

α) δεν πληροί τις προϋποθέσεις των εγγράφων της σύμβασης,

β) υποβλήθηκαν εκπρόθεσμα,

γ) όταν υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία αθέμιτης πρακτικής, όπως συμπαιγνίας ή διαφθοράς,

δ) κρίνεται από την αναθέτουσα αρχή ασυνήθιστα χαμηλή

Ενδεικτικό ελάχιστο εργατικό κόστος

Στους πίνακες του Παραρτήματος VI: ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ της παρούσας διακήρυξης εμφανίζεται ενδεικτικό ελάχιστο εργατικό κόστος για το χρονικό διάστημα 24 μηνών και συγκεκριμένα, από 1/1/2020 έως και 31/12/2021.», ενώ στην παρ. 2.4.6 με τίτλο «Λόγοι απόρριψης προσφορών» (σελ. 45), ορίζεται ότι: «Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά:

α) η οποία δεν υποβάλλεται εμπρόθεσμα, με τον τρόπο και με το περιεχόμενο που ορίζεται πιο πάνω και συγκεκριμένα στις παραγράφους 2.4.1 (Γενικοί όροι υποβολής προσφορών), 2.4.2. (Χρόνος και τρόπος υποβολής προσφορών), 2.4.3. (Περιεχόμενο φακέλων δικαιολογητικών συμμετοχής, τεχνικής προσφοράς), 2.4.4. (Περιεχόμενο φακέλου οικονομικής προσφοράς, τρόπος

σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών) , 2.4.5. (Χρόνος ισχύος προσφορών), 3.1. (Αποσφράγιση και αξιολόγηση προσφορών), 3.2 (Πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου) της παρούσας, [...]».

17.Επειδή, στο Κεφάλαιο 3 της Διακήρυξης με τίτλο «ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ», άρθρο 3.1 με τίτλο «Αποσφράγιση και αξιολόγηση προσφορών», παρ. 3.1.1 με τίτλο «Ηλεκτρονική αποσφράγιση προσφορών» (σελ. 46), ορίζεται ότι: «[...] Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλέσει τους οικονομικούς φορείς να συμπληρώσουν ή να διευκρινίσουν τα έγγραφα ή δικαιολογητικά που έχουν υποβληθεί, ή να διευκρινίσουν το περιεχόμενο της τεχνικής ή οικονομικής προσφοράς τους, σύμφωνα με το άρθρο 102 του ν. 4412/2016. [...]», ενώ στην παρ. 3.1.2 με τίτλο «Αξιολόγηση προσφορών» (σελ. 46), ορίζεται ότι: «[...] Ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές

*Εάν οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με το αντικείμενο της σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή απαιτεί από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά τους, εντός αποκλειστικής προθεσμίας, κατά ανώτατο όριο **δέκα (10) ημερών** από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζονται τα άρθρα 88 και 89 ν. 4412/2016. Επισημαίνεται ότι η εκτίμηση και τα σχετικά αιτήματα προς τους προσφέροντες για την παροχή εξηγήσεων σχετικά με το αν μία προσφορά φαίνεται ασυνήθιστα χαμηλή εναπόκεινται στην κρίση είτε της Επιτροπής Διαγωνισμού, κατά την αξιολόγηση των υποβληθεισών προσφορών, είτε του αποφαινομένου οργάνου της αναθέτουσας αρχής, κατά τη διαδικασία έγκρισης του πρακτικού της Επιτροπής Διαγωνισμού. Σε κάθε περίπτωση η κρίση της αναθέτουσας αρχής σχετικά με τις ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές και την αποδοχή ή όχι των σχετικών εξηγήσεων εκ μέρους των προσφερόντων ενσωματώνεται στην ως κατωτέρω ενιαία απόφαση. [...]*».

18.Επειδή, η αρχή του ελεύθερου και αποτελεσματικού ανταγωνισμού συνδέεται κατά το ίδιο ενωσιακό δίκαιο και με την προώθηση συμμετοχής των

Μικρών και Μεσαίων Επιχειρήσεων (ΜΜΕ), στις αντίστοιχες διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων (βλ. ενδεικτικά και Αποφάσεις ΑΕΠΠ με αρ. 154, 39/2017), ως μοχλός άσκησης ανταγωνιστικής πίεσης και ως εκ τούτου αύξησης του αποτελεσματικού ανταγωνισμού, με ταυτόχρονο γνώμονα τα ιδιαίτερα κοινωνικά γνωρίσματα και χαρακτήρα της μικρομεσαίας επιχειρηματικότητας, στοιχείο η έμφαση επί του οποίου αποτελεί ειδικότερη εξέλιξη σε σχέση με το προϊσχύσαν αντίστοιχο ενωσιακό πλαίσιο (βλ. αιτιολογικές σκέψεις 1, 50, 61, 63,68, 74 και ιδίως 78-80, 101, 122 του Προοιμίου Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και αρ. 83 αυτής όπου η συμμετοχή των ΜΜΕ τίθεται ως δείκτης αποτελεσματικής διακυβέρνησης του συστήματος δημοσίων συμβάσεων). Αντίστοιχα, λόγω του ότι η έννοια «ασυνήθιστη χαμηλή προσφορά» δεν ορίζεται στις διατάξεις του Ν. 4412/2016 αλλά ούτε και στο προϊσχύον νομικό πλαίσιο περί ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων. Ωστόσο, έχει κριθεί ότι το ασυνήθιστα χαμηλό της προσφοράς πρέπει να εκτιμάται σε συνάρτηση με τη σύνθεση της προσφοράς και με τη φύση της επίμαχης παροχής (απόφαση της 28^{ης} Ιανουαρίου 2016, AgriconsultingEurope κατά Επιτροπής, T-570/13, EU:T:2016:40, σκέψη 55 και απόφαση της 4ης Ιουλίου 2017, European Dynamics Luxembourg SA κατά Οργανισμού Σιδηροδρόμων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, T 392/15, ECLI:EU:T:2017:462 σκ.83). Ειδικότερα, η έννοια περί ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς δύναται να καθορίζεται με αναφορά στην υπό ανάθεση σύμβαση, στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και συνθήκες αυτής, αλλά και στο εάν τα οικονομικά στοιχεία του προσφέροντος την εμφανιζόμενη ως ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά οικονομικού φορέα, αναφερόμενα με συγκεκριμένο και ειδικό τρόπο, πληρούν τις προϋποθέσεις υπαγωγής στην εν λόγω έννοια (πρβλ. ΕΑ ΣΤΕ 866/2008 και ΔΕφΑΘ 217/2013 αναφορικά με την ερμηνεία της οικείας έννοιας υπό το προϊσχύον καθεστώς ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων). Επομένως, αποδεικνύεται ειδικώς και ορισμένως με την προσκόμιση στοιχείων, μεταξύ άλλων και προσφορών με έκπτωση, σε παρόμοιους διεξαχθέντες διαγωνισμούς (89/2008 Πράξη ΕΛΣυν).

19. Επειδή, περαιτέρω, έχει κριθεί νομολογιακά, αναφορικά με την υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής να ελέγχει την αξιοπιστία μιας προσφοράς, ότι απορρέει από την προηγούμενη ύπαρξη αμφιβολιών ως προς αυτήν, λαμβανομένου υπόψη ότι το άρθρο 69 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ το οποίο ενσωματώθηκε στην εθνική έννομη τάξη με το άρθρο 88 του Ν. 4412/2016, έχει ως κύριο σκοπό να μην αποκλείεται προσφέρων από τη διαδικασία χωρίς να του έχει δοθεί η δυνατότητα να δικαιολογήσει το περιεχόμενο της προσφοράς του η οποία φαίνεται υπερβολικά χαμηλή. Συνεπώς, μόνον εφόσον προκύπτουν τέτοιες αμφιβολίες οφείλει η αρμόδια επιτροπή αξιολογήσεως να ζητήσει τις προσήκουσες διευκρινίσεις ως προς τη σύνθεση της προσφοράς, προτού, ενδεχομένως, την απορρίψει. Αντιθέτως, στην περίπτωση που μια προσφορά δεν φαίνεται υπερβολικά χαμηλή, το εν λόγω άρθρο δεν εφαρμόζεται [βλ., επ' αυτού, αναφορικά με εννοιολογικά ταυτόσημες διατάξεις με αυτές του άρθρου 69 της Οδηγίας 2014/24 τις αποφάσεις της 4^{ης} Ιουλίου 2017, European Dynamics Luxembourg SA κατά Οργανισμού Σιδηροδρόμων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, T 392/15, ECLI:EU:T:2017:462 σκ.85, της 6^{ης} Ιουλίου 2005, TQ3 Travel Solutions Belgium κατά Επιτροπής, T-148/04, EU:T:2005:274, σκέψεις 49 και 50 της 11^{ης} Μαΐου 2010, PC-Ware Information Technologies κατά Επιτροπής, T-121/08, EU:T:2010:183, σκέψη 72 της 5^{ης} Νοεμβρίου 2014, Computer Resources International (Luxembourg) κατά Επιτροπής, T-422/11, EU:T:2014:927, σκέψη 57, και της 15^{ης} Σεπτεμβρίου 2016, European Dynamics Luxembourg και Ευρωπαϊκή Δυναμική κατά Επιτροπής, T-698/14, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2016:476, σκέψη 59]. Τέτοιες αμφιβολίες μπορεί να υφίστανται, μεταξύ άλλων, εάν προκύπτει αβεβαιότητα ως προς, αφενός, το κατά πόσον ορισμένη προσφορά τηρεί τη νομοθεσία της χώρας εντός της οποίας πρέπει να παρασχεθούν οι υπηρεσίες, στον τομέα αμοιβών του προσωπικού, συνεισφοράς στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισεως και τηρήσεως των κανόνων ασφάλειας και υγιεινής στον χώρο εργασίας ή των πωλήσεων επί ζημιά, και, αφετέρου, το κατά πόσον στην προσφερόμενη τιμή ενσωματώνονται όλες οι δαπάνες που προκύπτουν από τις τεχνικές πτυχές της προσφοράς (απόφαση της 8^{ης} Οκτωβρίου 2015, Secolux κατά Επιτροπής, T-90/14, μη

δημοσιευθείσα, EU:T:2015:772, σκέψη 62). Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι η εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής εκτίμηση του κατά πόσον συντρέχει περίπτωση υπερβολικά χαμηλής προσφοράς διενεργείται σε δύο στάδια. Σε ένα πρώτο στάδιο, η αναθέτουσα αρχή οφείλει να εκτιμήσει αν οι υποβληθείσες προσφορές «φαίνονται» ασυνήθιστα χαμηλές. Η χρήση του ρήματος «φαίνονται» σημαίνει ότι η αναθέτουσα αρχή προβαίνει σε μία εκ πρώτης όψεως εκτίμηση του κατά πόσον οι προσφορές είναι ασυνήθιστα χαμηλές. Ως εκ τούτου, δεν επιβάλλεται στην αναθέτουσα αρχή η υποχρέωση να προβεί αυτεπαγγέλτως σε διεξοδική ανάλυση της συνθέσεως κάθε προσφοράς προκειμένου να διαπιστώσει ότι αυτή δεν αποτελεί ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά. Δηλαδή η αναθέτουσα αρχή οφείλει μόνο να εκτιμήσει αν οι υποβληθείσες προσφορές περιέχουν ένδειξη ικανή να δημιουργήσει την υποψία ότι ενδέχεται να είναι ασυνήθιστα χαμηλές. Αυτό ισχύει ιδίως στην περίπτωση που η προσφερόμενη τιμή σε υποβληθείσα προσφορά είναι σημαντικά χαμηλότερη από εκείνη που προσφέρεται με τις λοιπές προσφορές ή από τη συνήθη αγοραία τιμή. Αν δεν υπάρχει τέτοια ένδειξη στις υποβληθείσες προσφορές και αυτές δεν φαίνονται συνεπώς ασυνήθιστα χαμηλές, η αναθέτουσα αρχή δύναται να συνεχίσει την αξιολόγησή τους και τη διαδικασία αναθέσεως της συμβάσεως. Αντιθέτως, αν υφίστανται ενδείξεις ικανές να δημιουργήσουν την υποψία στην αναθέτουσα αρχή ότι ορισμένη προσφορά ενδέχεται να είναι ασυνήθιστα χαμηλή, τότε αυτή οφείλει να προβεί, σε δεύτερο στάδιο, στον έλεγχο της συνθέσεως της προσφοράς προκειμένου να βεβαιωθεί ότι η προσφορά δεν είναι ασυνήθιστα χαμηλή. Όταν προβαίνει στον έλεγχο αυτό, η αναθέτουσα αρχή υποχρεούται να παρέχει στον οικείο προσφέροντα τη δυνατότητα να εκθέσει τους λόγους για τους οποίους ο ίδιος εκτιμά ότι η προσφορά του δεν είναι ασυνήθιστα χαμηλή. Η αναθέτουσα αρχή οφείλει στη συνέχεια να εκτιμήσει τις δοθείσες εξηγήσεις και να κρίνει αν η συγκεκριμένη προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή, οπότε υποχρεούται να την απορρίψει (βλ. σχετικά απόφαση της 4ης Ιουλίου 2017, *European Dynamics Luxembourg SA κατά Οργανισμού Σιδηροδρόμων της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, T 392/15, ECLI:EU:T:2017:462 σκ.86-89).

20. Επειδή, ομοίως το ΔΕΕ επεσήμανε με σαφήνεια ότι ανατίθεται στην αναθέτουσα αρχή πρώτον, να εντοπίσει τις ύποπτες προσφορές, δεύτερον, να παράσχει στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις τη δυνατότητα να αποδείξουν τη σοβαρότητα των προσφορών τους, ζητώντας τους τις διευκρινίσεις που η αναθέτουσα αρχή κρίνει σκόπιμες, τρίτον, να εκτιμήσει τη λυσιτέλεια των εξηγήσεων που παρείχαν οι ενδιαφερόμενοι και, τέταρτον, να αποφασίσει σχετικά με το αν θα δεχθεί ή αν θα απορρίψει τις προαναφερθείσες προσφορές. [βλ. συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-285/99 και C-286/99, *Lombardini* και *Mantovani* (2001) Συλλογή I-9233 σκ. 55].

21. Επειδή, εν προκειμένω, η δικαιολόγηση αυτής της δυνατότητας εκτίμησης των αναθετουσών αρχών δεν συνεπάγεται την απεριόριστη άσκηση διακριτικής ευχέρειας κατά την εκτίμηση αλλά και την ενδεχόμενη απόρριψη των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών και οι αποφάσεις τους θα πρέπει να καθοδηγούνται από τις γενικές αρχές των οδηγιών για τις δημόσιες συμβάσεις και της ΣΛΕΕ και να τηρούν τις γενικές αρχές δικαίου και ιδίως την αρχή της νομιμότητας και της χρηστής διοίκησης. Ειδικότερα, στο πεδίο των δημοσίων συμβάσεων σύμφωνα με το άρθρο 18 «Αρχές εφαρμοζόμενες στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων» του Ν. 4412/2016 (ομοίως άρθρο 18 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ), οι αναθέτουσες αρχές οφείλουν να καθοδηγούνται και από την αρχή απαγόρευσης των διακρίσεων και του ελεύθερου ανταγωνισμού. Εξάλλου, ακόμη και ελλείψει χαρακτηριστικών που δημιουργούν διακρίσεις, η αρχή του ελεύθερου ανταγωνισμού μπορεί να επιβάλει πρόσθετους περιορισμούς στην ικανότητα της αναθέτουσας αρχής να δέχεται ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές, εμποδίζοντάς την να το πράξει εάν η αποδοχή της ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς δημιουργεί ή ενισχύει στρέβλωση του ανταγωνισμού στην εν λόγω αγορά. Επομένως, οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει τουλάχιστον να αποτρέπονται από την αποδοχή ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών που υποβάλλονται από μια επιχείρηση με δεσπόζουσα θέση, καθώς και από ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές που θα μπορούσαν να αποδειχθούν ως αποτέλεσμα συμπαιγνιακών συμφωνιών μεταξύ υποψηφίων

που είχαν ως στόχο την κατανομή της αγοράς (δηλαδή ως παράδειγμα εναλλαγής προσφορών, μπιόκοτάζ άλλων υποψηφίων κ.λπ.). (Βλ. Dr Albert Sanchez Graells -*Rejection of abnormally low and non-compliant tenders in EU public procurement: A comparative view on selected jurisdictions*).

22. Επειδή, από τις διατάξεις του άρθρου 88 του Ν. 4412/2016, συνάγεται ότι η υποβολή ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς δύναται να νοθεύσει τον ανταγωνισμό και να πλήξει την επί ίσοις όροις συμμετοχή των ενδιαφερομένων στους διαγωνισμούς για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων, αφού με τη μεθόδευση αυτή οι λοιποί υποψήφιοι αποκλείονται κατά το στάδιο αξιολόγησης των οικονομικών προσφορών και η διαδικασία αποβαίνει υπέρ του διαγωνιζομένου εκείνου που προσφέρει τις υπηρεσίες του αντί αδικαιολόγητα χαμηλού, σε σχέση με τα κρατούντα στην αγορά, τιμήματος. Περαιτέρω, η υποβολή ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς – ως τέτοιας προφανώς νοουμένης και της οικονομικής προσφοράς που αν και φαίνεται ότι καλύπτει το κόστος παροχής των ζητούμενων υπηρεσιών δεν καταλείπει εύλογο εργολαβικό κέρδος, δηλαδή χρηματικό όφελος τέτοιας έκτασης που να δικαιολογεί τη συμμετοχή στη διαδικασία του διαγωνισμού – διακινδυνεύει και το δημόσιο συμφέρον, στο μέτρο που ο ανάδοχος ενδέχεται, κατά λογική ακολουθία, να επιχειρήσει κατά την εκτέλεση της σύμβασης να καλύψει τη ζημία που υφίσταται, εξαιτίας του αδικαιολόγητα χαμηλού τιμήματος, σε βάρος της ποιότητας ή και της ποσότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών (βλ. σχετικά S. Arrowsmith, *The Law of Public and Utilities Procurement* (2005) σελ. 532-534; P Trepte, *Regulating Procurement. Understanding the Ends and Means of Public Procurement Regulation* (Oxford, Oxford University Press, 2004) σελ.165-166 and 197; και P Trepte, *Public Procurement in the EU: A Practitioner's Guide*, 2^η έκδοση (Oxford, Oxford University Press, 2007,σελ.474, και AR Engel, *Managing Risky Bids, Handbook of Procurement* (Cambridge, Cambridge University Press, 2006) σελ. 322, 326.

23. Επειδή, συνοψίζοντας, προς αποτροπή των δυσμενών αυτών συνεπειών, καθιερώνεται διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής στον

Αριθμός Απόφασης: 578/2020

εντοπισμό των προσφορών, οι οποίες εμφανίζονται ως ασυνήθιστα χαμηλές, εκτός εάν κάποιος διαγωνιζόμενος προβάλει ενώπιον αυτής ειδικούς και συγκεκριμένους ισχυρισμούς περί υποβολής υπερβολικά χαμηλής προσφοράς εκ μέρους άλλου διαγωνιζομένου, οπότε γεννάται υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής να απαντήσει με σαφή, ειδική και επαρκή αιτιολογία επί των προβληθέντων ουσιωδών ισχυρισμών, αφού προηγουμένως ζητήσει σχετικές διευκρινίσεις από τον διαγωνιζόμενο που φέρεται ότι έχει υποβάλει την ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά (βλ. ΣτΕ 4249/2010, 3546/2009, ΕΑΣΤΕ 295/2011, 1260, 41/2010, 815, 747, 127/2009, 1079, 1069/2009, 866, 187, 45/2008, ΔΕφΑΘ (ακυρωτικό) 1528/2014, και ΕλΣυν VI Τμ. 70/2012, 3202, 2235, 2234, 2232, 2090, 584/2011, 3678, 3355, 3134/2009 και ΑΕΠΠ 349/2018 σκ. 33).

24. Επειδή, αιτιολογία είναι, γενικά, η αναφορά των κανόνων δικαίου που ρυθμίζουν την έκδοση της διοικητικής πράξης και της ερμηνείας τους, της διαπίστωσης ότι συντρέχουν οι πραγματικές και νομικές καταστάσεις ενόψει των οποίων επιβάλλεται ή επιτρέπεται η έκδοση της πράξης κατ' εφαρμογή των κανόνων αυτών, τη διαπίστωση της συνδρομής και την εκτίμηση των σχετικών πραγματικών περιστατικών, καθώς και των σκέψεων του διοικητικού οργάνου που οδήγησαν στην έκδοση ή την άρνηση της έκδοσης της διοικητικής πράξης (βλ. σχετικά <https://www.prevedourou.gr>). Σύμφωνα με το άρθρο 17 παρ. 2 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, το οποίο συμπυκνώνει στη διατύπωσή του την προϋπάρχουσα, μακρά νομολογιακή παράδοση σχετικά με το ζήτημα, η αιτιολογία πρέπει να είναι σαφής, ειδική και επαρκής και να προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου. Η αιτιολογία είναι σαφής όταν καταγράφονται με διαυγή τρόπο οι σκέψεις του διοικητικού οργάνου, με τη χρήση των κατάλληλων διατυπώσεων επί τη βάση των κανόνων της νεοελληνικής γλώσσας σε επίπεδο γραμματικής και συντακτικού (λεκτική λειτουργία). Στη διοικητική πράξη πρέπει να γίνεται μνεία συγκεκριμένων στοιχείων που στηρίζουν το συμπέρασμά της (ορισμένος χαρακτήρα της αιτιολογίας, ΣτΕ 3692/2001, 4223/2000). Δεν πρέπει να περιορίζεται στην επανάληψη στερεότυπων εκφράσεων που προέρχονται

από τον νόμο που διέπει την υπόθεση (ΣΤΕ 2584/2001) ούτε να στηρίζεται σε αντιφατικά στοιχεία (ΣΤΕ 941/1989, Ολ 3158/1976). Η αιτιολογία είναι ειδική όταν δεν είναι γενική και αόριστη, όταν, δηλαδή, όλα τα στοιχεία της αναφέρονται στη συγκεκριμένη περίπτωση που ρυθμίζεται με την πράξη. Πρόσθετα ποιοτικά χαρακτηριστικά της ειδικότητας σε σχέση με τη σαφήνεια εντοπίζονται όταν ανακύπτει η ανάγκη να διατυπώσει το διοικητικό όργανο πρόσθετες σκέψεις. Επομένως, στοιχεία της αιτιολογίας αποτελούν το νόμιμο έρεισμα της πράξης, δηλαδή, η αναφορά των απρόσωπων κανόνων δικαίου που προβλέπουν την έκδοσή της, η τυχόν ερμηνεία τους, οι νόμιμες προϋποθέσεις που έχουν διαπιστωθεί, η ουσιαστική εκτίμηση των πραγματικών καταστάσεων, ο τυχόν απαιτούμενος νομικός χαρακτηρισμός τους καθώς και τα κριτήρια και οι σκέψεις του διοικητικού οργάνου σχετικά με την άσκηση της διακριτικής ευχέρειας. Μόνο στην περίπτωση διαπίστωσης έλλειψης των ως άνω στοιχείων, η προσβαλλόμενη απόφαση θα ήταν αναιτιολόγητη ή δεν θα είχε νόμιμη αιτιολογία (βλ. Ε. ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟ, *Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου*, Τόμ. 2, 13η έκδ., ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ, αριθμ. 516-518). Πράξη, δε, που δεν έχει εξετάσει ουσιώδη ισχυρισμό που υποβλήθηκε είναι ανεπαρκώς αιτιολογημένη (ΣΤΕ 2418/1976, 1061/1981). Σε κάθε περίπτωση, με την αιτιολογία η Διοίκηση αποδεικνύει ότι είναι αμερόληπτη και χρηστή και ότι τηρεί την αρχή της νομιμότητας (Α.Τάχος. Ερμηνεία Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, Εκδόσεις Σάκκουλα) ενώ παράλληλα παρέχεται στους μεν ενδιαφερομένους η δυνατότητα να ασκήσουν τα δικαιώματά τους, στον δε δικαστή να ασκήσει τον δικαστικό έλεγχο, συμβάλλοντας στη διασφάλιση αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας (βλ. απόφαση της 20ής Σεπτεμβρίου 2011, Ευρωπαϊκή Δυναμική κατά ΕΤΕπ, T-461/08, EU:T:2011:494, σκέψη 122, και αποφάσεις της 25ης Φεβρουαρίου 2003, StrabagBenelux κατά Συμβουλίου, T-183/00, EU:T:2003:36, σκέψη 55, της 24ης Απριλίου 2013, Ευρωπαϊκή Δυναμική κατά Επιτροπής, T-32/08, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2013:213, σκέψη 37, και της 28ης Ιουνίου 2016, AF Steelcase κατά EUIPO, T-652/14, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2016:370, σκέψη 43).

25. Επειδή, κατά τα παγίως γενόμενα δεκτά από τη νομολογία, η Διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί κανονιστική πράξη, η οποία διέπει το διαγωνισμό και δεσμεύει τόσο την αναθέτουσα αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν (ΕΣ Πράξεις VI Τμήματος 78/2007,19/2005,31/2003), όσο και τους διαγωνιζόμενους. Η δε παράβαση των διατάξεων (όρων) αυτής, οδηγεί σε ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού και των κατακυρωτικών αυτού πράξεων (ΟΛΣΤΕ 2137/1993). Κατά συνέπεια, τυχόν παράβαση ουσιώδους όρου της διακήρυξης, είτε κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού, είτε κατά τη συνομολόγηση της σύμβασης, καθιστά μη νόμιμη τη σχετική διαδικασία (ΕΣ Πράξη VI Τμήματος 78/2007).

26. Επειδή, όπως αναλύεται στις σελ. 6-36 της κρινόμενης προσφυγής, υπό «Β. ΛΟΓΟΙ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ», παρ. «2.1. Ειδικότερα, αναφορικά με το Τμήμα Α» (σελ. 17-27) και «παρ. 2.2. Ως προς το Τμήμα Β της οικείας διακήρυξης» (σελ. 27-36), η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι μη νόμιμη και άρα ακυρωτέα, καθώς τα ποσά που έχουν δηλωθεί στην οικονομική προσφορά της παρεμβαίνουσας εταιρείας, τόσο για το Τμήμα Α' όσο και για το Τμήμα Β' του επίμαχου διαγωνισμού ως διοικητικό κόστος και κόστος αναλωσίμων, είναι αμφότερα αδικαιολόγητα χαμηλά (ενενήντα έξι ευρώ (96,00 €) για κάθε τμήμα της σύμβασης) και δεν επαρκούν για την κάλυψη του κόστους που πραγματικά απαιτείται για την προσήκουσα εκτέλεση της σύμβασης, ενώ, σε κάθε περίπτωση, το πραγματικά απαιτούμενο κόστος σε όλες τις πιο πάνω περιπτώσεις θα απομειώσει αναπόφευκτα το δηλωθέν ποσό για την καταβολή των αμοιβών του προσωπικού και των αναλογουσών επ' αυτού ασφαλιστικών εισφορών. Ειδικότερα, η προσφεύγουσα υποστηρίζει κατ' αρχήν, ότι σε κάθε περίπτωση το προϋπολογισμένο ποσό του διοικητικού κόστους που έχει υπολογίσει η παρεμβαίνουσα στην οικονομική της προσφορά υπολείπεται κατά ποσό έξι ευρώ και εξήντα δύο λεπτών (6,62 €) κατ' ελάχιστον, σύμφωνα με τις επιταγές της διακήρυξης και του νόμου υπέρ του Ειδικού Λογαριασμού (Ε.Λ.) για τους λόγους που εκθέτει στον οικείο προβαλλόμενο ισχυρισμό της προσφυγής της. Συναφώς, επικαλείται η

προσφεύγουσα ότι ο τρόπος υπολογισμού του διοικητικού κόστους για δύο (2) έτη για τα τμήματα Α΄ και Β΄ εκ μέρους της παρεμβαίνουσας, όπως απεικονίζεται στα έγγραφα της προσφοράς της (βλ. συνημμένο στην προσφορά της ηλεκτρονικό αρχείο με τίτλο «1ε. ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΚΑΙ ΑΝΑΛΩΣΙΜΩΝ ΤΜΗΜΑ Α ΚΑΙ Β.pdf») δεν επαρκούν για να καλύψουν τις αυξημένες ανάγκες της υπό ανάθεση σύμβασης για αμφότερα τα επίμαχα τμήματα. Προσέτι, επικαλείται η προσφεύγουσα ότι είναι ιδιαίτερα μηδαμινό και ανεπαρκές το δηλωθέν ποσό που περιλαμβάνεται στο διοικητικό κόστος της οικονομικής προσφοράς της παρεμβαίνουσας, αναφορικά με το δηλούμενο εκ μέρους της, ποσό χρήσης κινητής τηλεφωνίας, ενώ προβληματικός κατά την προσφεύγουσα παρουσιάζεται και ο προϋπολογισμός της παρεμβαίνουσας εταιρείας, στον βαθμό που θεωρεί αδάπανα τα περισσότερα κονδύλια του κόστους των αναλωσίμων, εμφανίζοντας ανατιολόγητα με μηδενικό κόστος, λόγω ύπαρξης αποθεμάτων τις στολές, τη συσκευή κινητού τηλεφώνου, τους απαιτούμενους φακούς, σφυρίχτρες, πομποδέκτες και τα αλεξίσφαιρα γιλέκα, παρά το γεγονός ότι κατά δήλωσή της θα απασχολήσει έξι (6) φυσικά πρόσωπα στην υπό ανάθεση σύμβαση του Τμήματος Α΄ και πέντε (5) φυσικά πρόσωπα στην υπό ανάθεση σύμβαση του Τμήματος Β΄. Ενόψει όλων των ανωτέρω, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η αναθέτουσα αρχή, κατά κακή χρήση της διακριτικής της ευχέρειας έκρινε ότι δεν υπήρχε ένδειξη προσφοράς ασυνήθιστα χαμηλής σε σχέση με το διοικητικό κόστος και το κόστος αναλωσίμων, όπως αυτά προϋπολογίζονται στην οικονομική προσφορά της παρεμβαίνουσας, με συνέπεια να καθίστατο επιβεβλημένη η κλήση της τελευταίας για παροχή διευκρινίσεων επί των κονδυλίων αυτών προτού γίνει αποδεκτή. Έτσι, κατά την προσφεύγουσα, η αναθέτουσα αρχή κρίνοντας ότι η εν λόγω προσφορά της παρεμβαίνουσας εταιρείας είναι αποδεκτή και παραλείποντας να την καλέσει προς αιτιολόγηση των προαναφερθέντων στοιχείων υπερέβη τα άκρα όρια της διακριτικής της ευχέρειας. Επί των ανωτέρω ισχυρισμών της προσφεύγουσας, η αναθέτουσα αρχή, δυνάμει των με αριθμό πρωτοκόλλου 2020/31.03.2020 Απόψεών της, οι οποίες κοινοποιήθηκαν μέσω της «επικοινωνίας» του διαγωνισμού στο Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. την 01.04.2020, αναφέρει ότι:

«[...] Επί των ανωτέρω αιτιάσεων της εταιρείας θα πρέπει να ληφθούν υπόψη τα αναφερόμενα στην υπ' αριθμ. πρωτ. A 1036994 ΕΞ 2020/11-3-2020 Απόφαση έγκρισης πρακτικών ελέγχου δικαιολογητικών συμμετοχής, αξιολόγησης τεχνικών και οικονομικών προσφορών και ανάδειξης προσωρινών αναδόχων των τμημάτων Α' και Β' του ανοιχτού ηλεκτρονικού διαγωνισμού (μέσω ΕΣΗΔΗΣ), άνω των ορίων, για την ανάθεση παροχής υπηρεσιών ασφαλείας (φύλαξης) των κτιρίων στέγασης των Υπηρεσιών της», παραπέμποντας στην αιτιολογία που περιλήφθηκε στο από 04.09.2019 Πρακτικό Νο 1, το από 31.10.2019 Πρακτικό Νο 2 και στο από 19.02.2020 Πρακτικό Νο 3 για τον έλεγχο των δικαιολογητικών συμμετοχής, και την αξιολόγηση των τεχνικών και οικονομικών προσφορών των οικονομικών φορέων που έλαβαν μέρος στο διαγωνισμό, κατά το μέρος που η εταιρεία με την επωνυμία «» και τον διακριτικό τίτλο «» και ήδη παρεμβαίνουσα, αναδείχθηκε προσωρινή ανάδοχος για τα τμήματα Α' και Β' του διαγωνισμού, όπως αυτά εγκρίθηκαν με την προσβαλλόμενη με αριθμό πρωτοκόλλου A 1036994 ΕΞ 2020/11.03.2020 Απόφαση του Διοικητή της, όπως αυτή προσβάλλεται, δυνάμει της κρινόμενης προσφυγής. Ομοίως, η παρεμβαίνουσα, επί των προβαλλόμενων λόγων προσφυγής, στις σελ. 10-43 της ασκηθείσας παρέμβασής της, υπό «Β. ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΝΟΜΩ ΚΑΙ ΟΥΣΙΑ ΑΒΑΣΙΜΟ ΤΩΝ ΛΟΓΩΝ ΤΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΕΥΓΟΥΣΑΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΠΟΥ ΣΤΡΕΦΟΝΤΑΙ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΜΑΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ», παρ. «Β.1 επί του 1^{ου} λόγου της προσφυγής», «ΓΙΑ ΤΟ ΤΜΗΜΑ Α:» (σελ. 19-30) και «ΓΙΑ ΤΟ ΤΜΗΜΑ Β» (σελ. 30-40) και παρ. «Β.2 Επί των νόμων και ουσία αβάσιμων ισχυρισμών της προσφεύγουσας περί δήθεν ως ασυνήθιστα χαμηλής της υποβαλλόμενης οικονομικής μας προσφοράς για έκαστο από τα Τμήματα Α και Β, τους οποίους αρνούμαστε, λεκτέα είναι τα ακόλουθα:» (σελ. 40-43), επικαλείται ότι η υπό κρίση προδικαστική προσφυγή πρέπει να απορριφθεί ως νόμος και ουσία αβάσιμη για τους λόγους που αναφέρει εκεί αναλυτικά.

27. Επειδή, ενόψει των εκατέρωθεν προβαλλόμενων ισχυρισμών, πρέπει να γίνουν δεκτές οι ακόλουθες παραδοχές. Όπως βάσιμα ισχυρίζεται η προσφεύγουσα, βάσει του συνημμένου στη διακήρυξη «ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ VI: ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ» (σελ. 121) προκύπτει ότι το ποσό της προβλεπόμενης εισφοράς υπέρ του Ειδικού Λογαριασμού (Ε.Λ.) ανέρχεται στο ποσό των διακοσίων έξι ευρώ και εξήντα δύο λεπτών (206,62 €). Αντίστοιχα, από τα υποβληθέντα έγγραφα της προσφοράς της παρεμβαίνουσας (βλ. συνημμένα στην προσφορά της ηλεκτρονικά αρχεία με τίτλο «1γ. ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΓΙΑ ΤΑ ΕΤΗ 2020 ΚΑΙ 2021 ΤΜΗΜΑ Α.pdf», «1δ. ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΓΙΑ ΤΑ ΕΤΗ 2020 ΚΑΙ 2021 ΤΜΗΜΑ Β.pdf», «1α. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΜΗΜΑ Α.pdf» και «1β. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΜΗΜΑ Β.pdf»), όπως άλλωστε και η ίδια ομολογεί, προκύπτει ότι υπολόγισε με την προσφορά της ποσό εισφοράς υπέρ Ε.Λ. ... διακοσίων ευρώ (200,00 €), υποστηρίζοντας όλως αβάσιμα ότι το ποσό αυτό είναι συγκεκριμένο και δεν επηρεάζει την τελική προσφερόμενη τιμή αν ο οικονομικός φορέας το συμπεριλάβει στο διοικητικό κόστος ή ως χωριστό κονδύλι της προσφοράς του. Άλλωστε, στην υποβληθείσα οικονομική της προσφορά, υπό Δ.6 επισημαίνει με σχετική παραπομπή (*) ότι στο Διοικητικό κόστος παροχής υπηρεσιών (με ανάλυση), όπου έχει υπολογίσει ποσό χιλίων πεντακοσίων σαράντα έξι ευρώ και ενενήντα δύο λεπτών (1.546.92 €) για το Τμήμα Α' και ποσό χιλίων τριακοσίων ογδόντα ευρώ και είκοσι τριών λεπτών (1.380,23 €) για το Τμήμα Β', συμπεριλαμβάνονται και οι εισφορές υπέρ Ε.Λ.Π.Κ., καίτοι από την ανάλυση που περιλαμβάνεται στα αρχεία «1γ. ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΓΙΑ ΤΑ ΕΤΗ 2020 ΚΑΙ 2021 ΤΜΗΜΑ Α.pdf», «1δ. ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΓΙΑ ΤΑ ΕΤΗ 2020 ΚΑΙ 2021 ΤΜΗΜΑ Β.pdf», το υπολογισθέν ποσό για τις επίμαχες εισφορές, όπως προαναφέρθηκε είναι αυτό των διακοσίων ευρώ (200,00 €), υπολειπόμενο όμως κατά το ποσό των έξι ευρώ και εξήντα δύο λεπτών (6,62 €), όπως βάσιμα υποστηρίζει η προσφεύγουσα. Σε κάθε περίπτωση, η παρεμβαίνουσα υποπίπτει σε μία λογική αντίφαση κατά την προσπάθειά της να καταρρίψει τις προβαλλόμενες αιτιάσεις εκ μέρους της προσφεύγουσας, καθώς, ενώ

Αριθμός Απόφασης: 578/2020

υποστηρίζει ότι η υποβολή της προσφοράς της σχετικά με τις εν λόγω εισφορές είναι απόλυτα ορθή και σύμφωνη με τα ρητά οριζόμενα στη διακήρυξη, εντούτοις, επιχειρεί το πρώτον με την παρέμβασή της, να τροποποιήσει την υποβληθείσα προσφορά της, επικαλούμενη ότι το ελλείπον ποσό των έξι ευρώ και εξήντα δύο λεπτών (6,62 €), καλύπτεται από το υπολογισθέν ποσό των σαράντα ευρώ (40,00 €) που έχει προβλεφθεί για «Διάφορα Έξοδα», χωρίς μάλιστα κατά την ίδια να επέρχεται καμία ουσιώδης τροποποίηση της οικονομικής της προσφοράς, όπως αυτή υποβλήθηκε και κρίθηκε αποδεκτή από την αναθέτουσα αρχή, ως νόμιμη και σύμφωνη με τους όρους της διακήρυξης του διαγωνισμού. Ωστόσο, πέραν των όσων ήδη εκτέθηκαν, είναι περαιτέρω προφανές ότι το ποσό των σαράντα ευρώ (40,00 €), αφορά κατά εννοιολογική αναγκαιότητα το ενδεχόμενο να προκύψουν έξοδα που δεν μπορούν να υπολογιστούν με ακρίβεια εκ των προτέρων και σε κάθε περίπτωση ανέρχονται μέχρι του ποσού των σαράντα ευρώ (40,00 €), γεγονός όμως που ακόμα και αν γίνει δεκτός ο ισχυρισμός της παρεμβαίνουσας, δεν μπορεί να θεωρηθεί δεδομένο ότι το ποσό των σαράντα ευρώ (40,00 €) πράγματι θα μπορέσει να καλύψει τα υπόλοιπα τυχόν έξοδα που θα προκύψουν κατά την εκτέλεση της σύμβασης, αλλά και το ελλείπον ποσό των έξι ευρώ και εξήντα δύο λεπτών (6,62 €) υπέρ της εισφοράς για τον Ε.Λ., το οποίο όπως προέκυψε από τα ανωτέρω εκτεθέντα, αλλά και όσα προβάλλει η παρεμβαίνουσα, δεν είχε εξ αρχής υπολογιστεί στο ανάλογο κονδύλι. Ωστόσο, είναι σαφές ότι ούτε από την παρ. 2.4.4 της διακήρυξης με τίτλο «Περιεχόμενο Φακέλου «Οικονομική Προσφορά»/Τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών», αλλά ούτε και από το συνημμένο στη διακήρυξη «ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V: ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ», συνάγεται η υποχρεωτικότητα αναγραφής της κράτησης υπέρ Ε.Λ. σε συγκεκριμένο πεδίο αυτής και ως εκ τούτου, ο υπολογισμός του εντός διοικητικού κόστους, δεν συνεπάγεται αυτοτελώς την απόρριψη της προσφοράς της παρεμβαίνουσας. Σχετικά δε με τον υπολογισμό του εύλογου διοικητικού κόστους λεκτέα είναι τα εξής. Η υπ' αριθμ. 6/2016 απόφαση της(.....), σχετικά με τον υπολογισμό των εύλογου διοικητικού κόστους στους

δημόσιους διαγωνισμούς καθαριότητας/φύλαξης, αναφέρει χαρακτηριστικά τα εξής: «[...]. Από τον συνδυασμό των ανωτέρω διατάξεων (ενν. Το άρθρο 68 του Ν. 3863/2010, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 22 του Ν. 4144/2013), συνάγεται ότι στους διαγωνισμούς για την παροχή υπηρεσιών φύλαξης και καθαριότητας, πρέπει να υπολογίζεται στην οικονομική προσφορά των διαγωνιζομένων οικονομικών φορέων (εργολάβων), πέραν των λοιπών, και ένα εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους, του εργολαβικού τους κέρδους καθώς και των αναλωσίμων.

[...]. Με δεδομένο ότι ο νόμος δεν καθορίζει σε κάποια διάταξή του το διοικητικό κόστος που θεωρείται εύλογο στους σχετικούς διαγωνισμούς, δεν κρίνεται σκόπιμο και οι αναθέτουσες αρχές στις διακηρύξεις που συντάσσουν για διαγωνισμούς υπηρεσιών φύλαξης ή/και καθαριότητας να αναγράφουν ως εύλογο συγκεκριμένο ποσοστό διοικητικού κόστους. Και τούτο και λόγω του ότι με τον τρόπο αυτό καθοδηγείται ο ανταγωνισμός, αλλά και διότι «ο προσδιορισμός εύλογου διοικητικού και εργολαβικού κέρδους για την παροχή των ζητούμενων υπηρεσιών ανάγεται στον τρόπο άσκησης της επιχειρηματικής δραστηριότητας της παρεμβαίνουσας η οποία διαμόρφωσε την οικονομική προσφορά της κατά την ελεύθερη κρίση της, αναλαμβάνοντας και το βάρος του επιχειρηματικού κινδύνου κατά τη διαμόρφωση της τιμής της προσφοράς της» (ΔΕΛ 19/2011). Τα κόστη δηλ αυτά εξαρτώνται από την φύση και το μέγεθος της συγκεκριμένης σύμβασης, το μέγεθος, τις συνθήκες οργάνωσης και τις δυνατότητες εκάστου προσφέροντος κλπ. Επιπλέον, με δεδομένο ότι η συντριπτική πλειοψηφία των διαγωνισμών για υπηρεσίες καθαριότητας ή φύλαξης διενεργείται επί τη βάση του κριτηρίου ανάθεσης αυτού της χαμηλότερης τιμής, οι διαγωνιζόμενες εταιρείες (εργολάβοι) καταβάλουν κάθε δυνατή προσπάθεια συμπίεσης του λειτουργικού κόστους εκτέλεσης του έργου που αναλαμβάνουν. Φυσικά κατά τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης κατά το άρθρο 8 του ΠΔ 60/07, έχουν εκτιμηθεί από την Αναθέτουσα Αρχή όλες οι σχετικές παράμετροι (εργατικό κόστος, εκτιμώμενο διοικητικό κόστος, αναλώσιμα, εργολαβικό κέρδος κλπ).».

28. Επειδή, ακολούθως, όπως προκύπτει από τα διαλαμβανόμενα στην ανωτέρω απόφαση της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., αλλά και τη σχετική διάταξη του Ν. 3863/2010, καίτοι αναγνωρίζεται πράγματι ο υποχρεωτικός χαρακτήρας του υπολογισμού ενός εύλογου διοικητικού κόστους και μάλιστα σε ξεχωριστό κονδύλι της υποβαλλόμενης προσφοράς του υποψηφίου, στους διαγωνισμούς φύλαξης και καθαριότητας, εντούτοις ο νόμος δεν καθορίζει ένα αντικειμενικό και οριζόντια εφαρμοζόμενο κριτήριο υπολογισμού του εύλογου διοικητικού κόστους. Αντιθέτως, καταλείπει την πρωτοβουλία και τα μέσα υπολογισμού του στον ίδιο τον προσφέροντα, ο οποίος στηριζόμενος σε όλως υποκειμενικά κριτήρια που σχετίζονται με τη φύση και το μέγεθος της σύμβασης, το μέγεθος, τις συνθήκες οργάνωσης και τις δυνατότητες εκάστου προσφέροντος, την επιχειρηματική του πολιτική, κλπ. οφείλει να προβεί στον υπολογισμό του εύλογου διοικητικού κόστους, συμπίεζοντας μάλιστα στους καθαρά μειοδοτικούς διαγωνισμούς, με κριτήριο κατακύρωσης αποκλειστικά την χαμηλότερη τιμή, όπως εν προκειμένω, το λειτουργικό κόστος εκτέλεσης της σύμβασης που αναλαμβάνουν. Κατά συνέπεια, το μοναδικό κριτήριο για την ορθότητα και την αλήθεια των υπολογισμών του κάθε υποψηφίου οικονομικού φορέα, είναι να καθίσταται ελέγξιμο και επαληθεύσιμο από την πλευρά της αναθέτουσας αρχής. Έχει δε κριθεί νομολογιακά ότι στο εργοδοτικό κόστος προστίθεται υποχρεωτικά και το αναγκαίο επιπλέον κόστος παροχής της υπηρεσίας. Τούτο δε ευλόγως, ώστε να αποτρέπεται αφενός η έμμεση καταστρατήγηση της επί ποινή αποκλεισμού της προσφοράς υποχρεώσεως του αναδόχου να προσφέρει τιμή, η οποία καλύπτει πραγματικά και όχι πλασματικά το κόστος των αμοιβών και της ασφάλισεως του προσωπικού και αφετέρου της επίσης επί ποινή αποκλεισμού τιθέμενης υποχρέωσης του να μην εφαρμόζει πολιτική τιμών κάτω του πραγματικού κόστους (ΕΑ ΣτΕ 1255/2009). Ομοίως έχει κριθεί (ΕΑ ΣτΕ 328/2013 και 198/2013) ότι η οικονομική προσφορά διαγωνιζόμενου σε συμβάσεις υπηρεσιών φύλαξης ή/και καθαριότητας δεν μπορεί, κατά κοινή αντίληψη, να συντίθεται μόνο από το κόστος της μισθοδοσίας του προσωπικού που θα ασχοληθεί στην παροχή των ζητούμενων υπηρεσιών, αλλά θα πρέπει να περιλαμβάνει και το λειτουργικό (διοικητικό)

κόστος, καθώς επίσης και να καταλείπει και κάποιο περιθώριο κέρδους, ώστε να μην θέτει σε κίνδυνο την εκτέλεση της σχετικής συμβάσεως (ΕΑ ΣΤΕ 675/2002, 272/2008, 1257, 1262, 1297 και 1299/2009, 970/2010). Αντίστοιχα, έχει κριθεί από το Ελεγκτικό Συνέδριο (ΕΛΣυν 1068/2018) ότι κατά την έννοια των σχετικών διατάξεων, στις διακηρύξεις των δημόσιων διαγωνισμών για την παροχή υπηρεσιών καθαρισμού, ζητείται από τους συμμετέχοντες να εξειδικεύουν στην προσφορά τους τα στοιχεία που συνθέτουν το προσφερόμενο από αυτούς τίμημα (στοιχεία α΄ έως στ΄ της παρ. 1 του άρθρου 68 του Ν. 3863/2010), ώστε να καθίσταται ελέγξιμο το ύψος της οικονομικής προσφοράς σε σχέση με το αντικείμενο της υπηρεσίας, προκειμένου, ακολούθως, να ελέγχεται από την αναθέτουσα αρχή ότι διασφαλίζονται τα εργασιακά και ασφαλιστικά δικαιώματα των εργαζομένων στις εταιρείες που παρέχουν τις υπηρεσίες αυτές (ΕΛΣυν Τμ. VI 4712/2015). Επιπλέον, η προαναφερθείσα απόφαση της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., καταλήγει ότι: *«Επομένως, οι εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαριότητας (και φύλαξης) στην προσφορά τους, κατά την ρητώς εκπεφρασμένη με τις διατάξεις του άρθρου 68 του Ν. 3863/10 βούληση του νομοθέτη, «...πρέπει να υπολογίζουν εύλογο - και κατά συνεκδοχή ελέγξιμο από τις αναθέτουσες αρχές, με βάση τα διδάγματα της κοινής πείρας και λογικής και τις παρεχόμενες από τις προσφέρουσες εταιρείες εξηγήσεις (πρβλ. ΣΤΕ 198/2013, Δ. Εφ. Θεσσαλ. 344/2012), ποσοστό διοικητικού κόστους και εργολαβικού κέρδους» (ΕΛΣυν Τμ. IV 150/2014). Επιπλέον, το κόστος αμοιβής των εργαζομένων επιβάλλεται να μην υπολείπεται του οριζομένου στην οικεία συλλογική σύμβαση εργασίας ή στην εθνική γενική συλλογική σύμβαση εργασίας, ενώ το ποσοστό του διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών των προσφερόντων πρέπει να είναι όχι μηδαμινό, η δε προσφορά θα πρέπει επιπλέον να ενσωματώνει και ένα εύλογο και όχι μηδαμινό ποσοστό αναλώσιμων, εργολαβικού κέρδους καθώς και τις νόμιμες κρατήσεις (ΔεφΘεσσαλ 339/2013).»*. Όπως άλλωστε προκύπτει συμπερασματικά και από την ίδια την απόφαση της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. αφενός δεν προβλέπεται σε κάποια διάταξη νόμου το εύλογο, αριθμητικά, ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής υπηρεσιών φύλαξης ή/και καθαριότητας και αφετέρου ο προσφέρων

οικονομικός φορέας στις περιπτώσεις διαγωνισμών για παροχή υπηρεσιών φύλαξης/καθαριότητας είναι αυτός που υποχρεούται να περιλάβει στην προσφορά του ένα εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους, αναλωσίμων καθώς και εργολαβικού κέρδους, το οποίο θα κρίνεται από την κοινή πείρα και λογική. Κατά συνέπεια, δεν μπορεί να συναχθεί με βεβαιότητα η συμμόρφωση της προσφοράς της με τις διατάξεις της εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας και ως εκ τούτου, ο εξεταζόμενος ισχυρισμός της προσφεύγουσας πρέπει να γίνει δεκτός ως νόμω και ουσία βάσιμος, ενώ είναι απορριπτέοι οι περί του αντιθέτου ισχυρισμοί της αναθέτουσας αρχής και της παρεμβαίνουσας.

29. Επειδή, περαιτέρω, αναφορικά με τον ισχυρισμό της προσφεύγουσας, σχετικά με τον υπολογισμό του διοικητικού κόστους και του κόστους αναλωσίμων εκ μέρους της παρεμβαίνουσας, στην έννοια των οποίων υπάγονται κατά λογική αναγκαιότητα, εκτός από τη γραφική ύλη, το έντυπο υλικό κλπ., όπως προβάλλει η παρεμβαίνουσα, αναμφισβήτητα και οι στολές, τα κινητά τηλέφωνα, οι φακοί, οι σφυρίχτρες, ο πομποδέκτης, τα αλεξίσφαιρα, ο φορητός ανιχνευτής μετάλλων κλπ, τα οποία, είναι δεδομένο ότι αποτελούν εξοπλισμό διαρκούς χρήσης, αλλά σαφώς υπόκεινται στη φθορά του χρόνου, μέσω της χρήσης τους και καθίστανται αναλώσιμα. Η προσκόμιση εκ μέρους της παρεμβαίνουσας του υποβληθέντος με την προσφορά της αρχείου (βλ. συνημμένο με την προσφορά της ηλεκτρονικό αρχείο με τίτλο «2α. ΕΞΟΦΛΗΤΙΚΑ ΤΙΜΟΛΟΓΙΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ.pdf»), σαφώς καλύπτει την απαίτηση περί απόδειξης εκ μέρους του υποψήφιου οικονομικού φορέα, μέσω αποδεικτικών στοιχείων (αποδείξεων, τιμολογίων αγορά κλπ.) περί ύπαρξης αποθεμάτων υλικών (stock), ωστόσο, είναι εξίσου σαφές ότι σύμφωνα με όσα βάσιμα υποστηρίζει η προσφεύγουσα, η απλή προσκόμιση των σχετικών τιμολογίων αγοράς δεν αρκεί, προκειμένου να δικαιολογήσει τον ασυνήθιστα χαμηλό χαρακτήρα της προσφοράς της παρεμβαίνουσας, αφού δεν διευκρινίζεται ειδικώς, σε τι όγκο συνίσταται η ύπαρξη των διαθέσιμων αποθεμάτων (stock) εκ μέρους της, σε σχέση με τις πραγματικές ανάγκες εκτέλεσης της υπό κρίση σύμβασης, ειδικά σε βάθος είκοσι τεσσάρων (24)

μηνών από την υπογραφή της. Κατά συνέπεια, έστω και αν υποτεθούν ως βάσιμοι οι ισχυρισμοί της παρεμβαίνουσας σχετικά με την αποσβεσμένη αξία των διαθέσιμων αποθεματικών που αφορούν τα αναλώσιμα προσφερόμενα είδη της παρεμβαίνουσας, τα οποία κατ' αποτέλεσμα οδηγούν σε υπολογισμό μηδενικού κόστους, όπως συνάγεται από την επισκόπηση του συνόλου των επικαλούμενων εκ μέρους της προσφεύγουσας, εγγράφων η αναθέτουσα αρχή όφειλε, πριν προβεί σε ουσιαστική αξιολόγηση και κρίση περί του ασυνήθιστα χαμηλού χαρακτήρα ή όχι της προσφοράς της προσωρινής αναδόχου, να καλέσει αυτήν προς παροχή πρόσθετων στοιχείων, γεγονός που συνιστά εκ του νόμου απαραίτητη προϋπόθεση για την αξιολόγηση της προσφοράς και την τελική κρίση της αναθέτουσας αρχής περί την ύπαρξη τυχόν ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς της παρεμβαίνουσας. Υπό αυτή την έννοια και όπως αναφέρθηκε ήδη στη σκέψη 23 της παρούσας, η κατ' αρχήν αναγνωριζόμενη εκ του νόμου διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής, να εντοπίσει τυχόν ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές, καθίσταται εν προκειμένω υποχρεωτική για αυτήν και άρα δημιουργεί δέσμια αυτής αρμοδιότητα να κρίνει και να αξιολογήσει την υποβληθείσα προσφορά της παρεμβαίνουσας ως τέτοια, δεδομένου ότι η προσφεύγουσα προβάλλει με την προσφυγή της, ειδικούς και συγκεκριμένους ισχυρισμούς περί υποβολής υπερβολικά χαμηλής προσφοράς εκ μέρους της παρεμβαίνουσας.

30. Επειδή, περαιτέρω, σύμφωνα με όσα υποστηρίχθηκαν στην αμέσως προηγούμενη σκέψη, δεν διαπιστώθηκε κατά την αξιολόγηση των προσφορών των υποψηφίων και δη της υποβληθείσας προσφοράς της προσωρινής αναδόχου και ήδη παρεμβαίνουσας, ότι αυτή δημιουργούσε υπόνοιες ή ενδείξεις ότι ήταν ασυνήθιστα χαμηλή, καθώς είχε πολύ μικρή απόσταση από τις αντίστοιχες των λοιπών υποψηφίων. Συγκεκριμένα, για το Τμήμα Α' του διαγωνισμού η προσφορά της εταιρείας «», η οποία κρίθηκε απορριπτέα για άλλους λόγους ανερχόταν στο ποσό των εκατόν πενήντα έξι χιλιάδων διακοσίων σαράντα ευρώ (156.240,00 €), η προσφορά της προσωρινής αναδόχου και παρεμβαίνουσας ανερχόταν στο ποσό των εκατόν

Αριθμός Απόφασης: 578/2020

πενήντα ενός χιλιάδων εννιακοσίων ενενήντα δύο ευρώ (151.992,00 €) και η προσφορά της προσφεύγουσας ανερχόταν στο ποσό των εκατόν πενήντα τριών χιλιάδων εννιακοσίων εβδομήντα επτά ευρώ και είκοσι οκτώ λεπτών (151.977,28 €) χωρίς Φ.Π.Α. 24%. Αντίστοιχα, για το Τμήμα Β΄ του διαγωνισμού η προσφορά της εταιρείας «,» η οποία κρίθηκε απορριπτή για άλλους λόγους ανερχόταν στο ποσό των εκατόν τριάντα δύο χιλιάδων τριακοσίων εξήντα ευρώ (132.360,00 €), η προσφορά της προσωρινής αναδόχου και παρεμβαίνουσας ανερχόταν στο ποσό των εκατόν είκοσι επτά χιλιάδων οκτακοσίων σαράντα οκτώ ευρώ και ογδόντα λεπτών (127.848,80 €) και η προσφορά της προσφεύγουσας ανερχόταν στο ποσό των εκατόν είκοσι εννέα χιλιάδων τετρακοσίων επτά ευρώ και τεσσάρων λεπτών (129.407,04 €) χωρίς Φ.Π.Α. 24%. Υπό την έννοια αυτή και σύμφωνα με όσα αναπτύχθηκαν διεξοδικά ανωτέρω στις σκέψεις 18-23 της παρούσας, η υποβληθείσα προσφορά της παρεμβαίνουσας δεν «φαίνεται» εκ πρώτης όψεως κατά την ίδια τη διατύπωση του άρθρου 88 του νόμου να πληροί τις προϋποθέσεις ώστε να χαρακτηριστεί ασυνήθιστα χαμηλή, συγκρινόμενη με τις αντίστοιχες προσφορές των έτερων συμμετεχόντων, αλλά και συνδεδεμένη με τις ειδικές συνθήκες της κρινόμενης υπό ανάθεση σύμβασης. Μάλιστα, όπως ήδη ειπώθηκε, το ασυνήθιστα χαμηλό της προσφοράς πρέπει να εκτιμάται σε συνάρτηση με τη σύνθεση της προσφοράς και τη φύση της επίμαχης παροχής και δύναται να καθορίζεται με αναφορά στην υπό ανάθεση σύμβαση, στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και συνθήκες αυτής, αλλά και στο εάν τα οικονομικά στοιχεία του προσφέροντος την εμφανίζονται ως ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά οικονομικού φορέα, αναφερόμενα με συγκεκριμένο και ειδικό τρόπο, πληρούν τις προϋποθέσεις υπαγωγής στην εν λόγω έννοια. Η αξιολόγηση μιας υποβληθείσας προσφοράς υπό αυτό το πρίσμα, οφείλει να οδηγεί στη διαπίστωση της ύπαρξης βάσιμων αμφιβολιών ως προς τον ασυνήθιστα χαμηλό χαρακτήρα της προσφοράς του υποψηφίου. Συναφώς, έχει κριθεί ότι, στην περίπτωση που μια προσφορά δεν φαίνεται υπερβολικά χαμηλή, το άρθρο 88 του Ν. 4412/2016 δεν τυγχάνει εφαρμογής. Ως εκ τούτου, δεν επιβάλλεται στην αναθέτουσα αρχή η υποχρέωση να προβεί αυτεπαγγέλτως σε διεξοδική

ανάλυση της συνθέσεως κάθε προσφοράς, προκειμένου να διαπιστώσει ότι αυτή δεν αποτελεί ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά και συνεπακόλουθα, εφόσον δεν προκύπτουν εύλογες υπόνοιες περί του ασυνήθιστα χαμηλού χαρακτήρα μίας προσφοράς, η αναθέτουσα αρχή δεν εμποδίζεται να προχωρήσει περαιτέρω, στην αξιολόγηση των προσφορών, την ανάδειξη του τελικού μειοδότη και την υπογραφή της σύμβασης. Συμπερασματικά, η αναθέτουσα αρχή οφείλει μόνο να εκτιμήσει αν συγκεκριμένες υποβληθείσες προσφορές περιέχουν ένδειξη ικανή να δημιουργήσει την υποψία ότι ενδέχεται να είναι ασυνήθιστα χαμηλές. Αυτό ισχύει ιδίως στην περίπτωση που η προσφερόμενη τιμή σε υποβληθείσα προσφορά είναι σημαντικά χαμηλότερη από εκείνη που προσφέρεται με τις λοιπές προσφορές ή από τη συνήθη αγοραία τιμή. Αν δεν υπάρχει τέτοια ένδειξη στις υποβληθείσες προσφορές και αυτές δεν φαίνονται συνεπώς ασυνήθιστα χαμηλές, η αναθέτουσα αρχή δύναται να συνεχίσει την αξιολόγησή τους και τη διαδικασία αναθέσεως της συμβάσεως. Ειδικότερα, έχει γίνει δεκτό ότι εύλογη ένδειξη περί υποβολής υπερβολικά χαμηλής προσφοράς δημιουργείται κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας και όταν οι υπόλοιπες οικονομικές προσφορές απέχουν κατά πολύ από την προσφορά του πρώτου μειοδότη και είναι και οι περισσότερες (βλ. ενδεικτικώς υπ' αριθμ. 235/2017 Απόφαση πρώην 6^{ου} Κλιμακίου Α.Ε.Π.Π, σκέψη 4), γεγονός ωστόσο που όπως ήδη αναπτύχθηκε ανωτέρω, δεν συνέτρεχε στην προκειμένη περίπτωση. Τέλος, όπως επισημάνθηκε και ανωτέρω, καθιερώνεται κατ' αρχήν διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής στον εντοπισμό των προσφορών οι οποίες εμφανίζονται ως ασυνήθιστα χαμηλές. Υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής υπό την έννοια της δέσμιας αυτής αρμοδιότητας, να ελέγξει κατά πόσο μία προσφορά ενδέχεται πράγματι να έχει υποβληθεί ως ασυνήθιστα χαμηλή, γεννάται μόνο, όπως στην προκειμένη περίπτωση, εάν κάποιος διαγωνιζόμενος προβάλει ενώπιον αυτής ειδικούς και συγκεκριμένους ισχυρισμούς περί υποβολής υπερβολικά χαμηλής προσφοράς εκ μέρους άλλου διαγωνιζομένου. Σε αυτή την περίπτωση η αναθέτουσα αρχή οφείλει να απαντήσει με σαφή, ειδική και επαρκή αιτιολογία επί των προβληθέντων ουσιωδών ισχυρισμών, αφού προηγουμένως ζητήσει

σχετικές διευκρινίσεις από τον διαγωνιζόμενο που φέρεται ότι έχει υποβάλει την ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά.

31. Επειδή, επιπρόσθετα, αναφορικά με τις ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές, στην υπ' αριθμ. 6/2016 απόφαση της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., ορίζεται ότι: *«Επομένως η Αναθέτουσα Αρχή (εφεξής Α.Α.), αν κρίνει ότι μια προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή, δεν πρέπει να αποδεχθεί χωρίς επαρκή αιτιολόγηση από τον προσφέροντα, ως νόμιμα όλα τα στοιχεία που αναφέρονται σε αυτήν, ιδίως με την αιτιολογία ότι ο προσδιορισμός του διοικητικού κόστους και του εργολαβικού κέρδους ανάγεται στον τρόπο άσκησης της επιχειρηματικής δραστηριότητας των εταιρειών παροχής υπηρεσιών καθαριότητας ή φύλαξης, και οι οποίες, ως εκ τούτου, μπορούν κατά την ελεύθερη ανέλεγκτη από την εκάστοτε αναθέτουσα αρχή κρίση τους, να διαμορφώνουν τα εν λόγω στοιχεία. Τουναντίον οφείλει να καλέσει τον προσφέροντα να αιτιολογήσει το ασυνήθιστα χαμηλό της προσφοράς του, άλλως υπερβαίνει τα άκρα όρια της διακριτικής της ευχέρειας (ΕλΣυν Τμ. IV 24/2015, 32/2015 και 150/2014). Και βέβαια, η Α.Α. οφείλει να εξετάσει, αν, υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες της διενεργούμενης διαγωνιστικής διαδικασίας, το προσφερόμενο ποσοστό διοικητικού κόστους από τον διαγωνιζόμενο, είναι εύλογο, εις τρόπον ώστε να καλύπτονται στοιχειωδώς οι λειτουργικές ανάγκες εκτελέσεως της υπό σύναψιν συμβάσεως και να μην καθίσταται αυτή ζημιογόνος (ΕΑ ΣτΕ 187/2013 και 198/2013).»*, η οποία καταλήγει στο συμπέρασμα ότι σε κάθε περίπτωση που η αναθέτουσα αρχή διαπιστώσει ότι η προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή, οφείλει να καλέσει εγγράφως τον διαγωνιζόμενο να αιτιολογήσει το ασυνήθιστα χαμηλό της προσφοράς του, και αν κρίνει, ενόψει των υποβληθεισών εξηγήσεων και υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες της διενεργούμενης διαδικασίας, ότι οι εξηγήσεις αυτές είναι ανεπαρκείς, να την απορρίψει ως απαράδεκτη. Εξάλλου, όπως έχει νομολογηθεί (ΣτΕ 3439/2014) στους διαγωνισμούς καθαριότητας/φύλαξης, η προσφορά δεν απορρίπτεται αν ο διαγωνιζόμενος επικαλεσθεί και αποδείξει ενώπιον της αναθέτουσας αρχής ότι, ως εκ του τρόπου οργανώσεως της επιχείρησής του ή άλλων, ενδεχομένως, παραγόντων, δικαιολογείται το

αναφερόμενο στην προσφορά του ύψος του διοικητικού κόστους. Εν πάση περιπτώσει, αν η αναθέτουσα αρχή κρίνει, ενόψει και των υποβληθεισών εξηγήσεων, ότι, το αναφερόμενο στην προσφορά του διαγωνιζομένου κόστος δεν είναι εύλογο, η προσφορά απορρίπτεται. Η κρίση αυτή της αναθέτουσας αρχής ως προς το εύλογο ή μη του διοικητικού κόστους υπόκειται σε δικαστικό έλεγχο. Τέλος, όπως έχει κρίνει σε πρόσφατη απόφασή του και το Ελεγκτικό Συνέδριο (ΕΛΣυν Τμ. Μείζονος 7μελούς σύνθεσης 804/2018, με την οποία επικυρώθηκε η ορθότητα της κρίσης της 47/2018 απόφασης του VI Τμήματος), εφόσον η προσφορά μιας εταιρείας φαίνεται *prima facie* ασυνήθιστα χαμηλή, η αναθέτουσα αρχή οφείλε να καλέσει την ως άνω εταιρεία να παράσχει εξηγήσεις-διευκρινίσεις για τη σοβαρότητα και βιωσιμότητα της προσφοράς της και να προσκομίσει τα αναγκαία δικαιολογητικά στοιχεία.

32. Επειδή, εν κατακλείδι, όπως έχει κριθεί σχετικά από τη νομολογία, ο υπολογισμός στις προσφορές ενός εύλογου ποσοστού διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών, των αναλωσίμων, του εργολαβικού τους οφέλους και των νόμιμων υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων, αποσκοπεί στην αναλυτική περιγραφή του κόστους παροχής των υπηρεσιών, ούτως ώστε να είναι ελέγξιμο το ύψος της οικονομικής προσφοράς σε σχέση με το αντικείμενο της υπηρεσίας. Σε αντίθεση, ωστόσο, προς το κόστος αμοιβής του προσωπικού, που είναι δυνατόν να προσδιορίζεται επακριβώς με βάση αντικειμενικά δεδομένα, το διοικητικό κόστος, το κόστος αναλωσίμων και το εργολαβικό κέρδος αποδίδονται αναγκαστικά με ορισμένη ελαστικότητα και πρέπει να εκτιμηθούν από την αναθέτουσα αρχή ως εύλογα, προκειμένου η προσφορά να θεωρηθεί αποδεκτή. Η κρίση αυτή της αναθέτουσας αρχής ελέγχεται ως προς την τήρηση των άκρων ορίων της διακριτικής της ευχέρειας, σύμφωνα και με τα δεδομένα της κοινής πείρας (ΕΛΣυν Τμ. VI 1664/2012, 1725/2012, 143, 150, 159/2014). Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 365 παρ. 1 του Ν. 4412/2016, ως ισχύει, η αναθέτουσα αρχή οφείλει να διαβιβάσει στην Α.Ε.Π.Π. της απόψεις της επί της προσφυγής παραθέτοντας αρχική ή συμπληρωματική – και εν προκειμένω ειδική και εμπειριστατωμένη – αιτιολογία της προσβαλλόμενης με την

προδικαστική προσφυγή απόφασης, πράγμα που δεν έπραξε, ως εναργώς προκύπτει από τις υποβληθείσες απόψεις της και εν γένει από τον οικείο φάκελο. Επομένως, η αναθέτουσα αρχή κατά τα ως άνω εκτεθέντα, προεχόντως, δεν αιτιολόγησε νομίμως και σύμφωνα με το άρθρο 17 του ΚΔΔιαδ την προσβαλλόμενη, καθ' όσον για την κρίση επί του εξόχως χαμηλού διοικητικού κόστους κατόπιν υποβολής ουσιαστών και συγκεκριμένων αιτιάσεων συμμετέχοντος, δεν αρκεί να παρατίθεται γενική και αόριστη αιτιολογία, αλλά σαφής, ειδική και πλήρης με την οποία θα απαντούσε στους οικείους ισχυρισμούς κατόπιν ουσιαστικής εκτίμησής τους προκειμένου να καταστεί δυνατός ο έλεγχος της άσκησης των άκρων ορίων της διακριτικής της ευχέρειας. Συνεπώς, η προσβαλλόμενη απόφαση αναφορικά με την προσφορά της παρεμβαίνουσας και ήδη προσωρινού μειοδότη, πρέπει να ακυρωθεί λόγω πλημμελούς αιτιολογίας. Σημειώνεται εν προκειμένω, ότι η Α.Ε.Π.Π., στα πλαίσια του ουσιαστικού της ελέγχου, δεν δύναται να ελέγξει τα άκρα όρια της διακριτικής ευχέρειας αναθέτουσας αρχής, δοθέντος ότι κατά τα ως άνω, δεν υφίσταται νόμιμη αιτιολογία της προσβαλλόμενης απόφασης ως διαμορφώθηκε με τις υποβληθείσες απόψεις της επί της υπό εξέταση προδικαστικής προσφυγής, σχετικά με την κρίση της για τους λόγους που η προσφορά της παρεμβαίνουσας, έχει υπολογίσει εύλογο διοικητικό κόστος, ούτε όμως μπορεί να καλέσει αυτήν σε διευκρινίσεις και να κρίνει υποκαθιστώντας την αναθέτουσα αρχή εάν παρότι το κόστος ενδεχομένως δεν είναι εύλογο, δύναται να εκτελέσει τη σύμβαση.

33. Επειδή, σύμφωνα με όσα αναλύθηκαν ανωτέρω και όπως έχει κριθεί (βλ. ΑΕΠΠ 349/2018 και 380/2019) σε περίπτωση αποδοχής της προδικαστικής προσφυγής, η Α.Ε.Π.Π. ακυρώνει την προσβαλλόμενη πράξη της αναθέτουσας αρχής ή την προσβαλλόμενη παράλειψή της και αναπέμπει την υπόθεση στην αναθέτουσα αρχή, προκειμένου η τελευταία να προβεί στην οφειλόμενη ενέργεια, συμμορφούμενη προς την απόφαση της Α.Ε.Π.Π., χωρίς η τελευταία να έχει την εξουσία ούτε να τροποποιήσει την προσβαλλόμενη πράξη ούτε να προβεί η ίδια στην οφειλόμενη ενέργεια, καθ' υποκατάσταση της αναθέτουσας

αρχής (βλ. ΕΑ ΣΤΕ 54/2018, σκέψη 8 και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Συνεπώς, προκειμένου να θεμελιωθεί το βάσιμο ή μη της προσβαλλόμενης απόφασης, ενόψει των αιτιάσεων που περιέχονται στην κρινόμενη προσφυγή, σχετικά με τον ασυνήθιστα χαμηλό χαρακτήρα της προσφοράς της προσωρινής αναδόχου, απαιτείται η προηγούμενη κλήση της τελευταίας από την αναθέτουσα αρχή σύμφωνα με το άρθρο 88 του Ν. 4412/2016 προς παροχή διευκρινίσεων και η διατύπωση ειδικά αιτιολογημένης κρίσης της αναθέτουσας αρχής επί των διευκρινίσεων της προσωρινής αναδόχου και των εν γένει ουσιωδών εκατέρωθεν ισχυρισμών. Κατά τα ως άνω αναφερόμενα επομένως, εν προκειμένω, η Α.Ε.Π.Π. δεν δύναται να υποκαταστήσει την αναθέτουσα αρχή και να ασκήσει η ίδια το πρώτον την αρμοδιότητα αυτής σχετικά με την κρίση περί του ασυνήθιστα χαμηλού χαρακτήρα της προσφοράς της παρεμβαίνουσας, ιδίως, χωρίς να έχει δοθεί σε αυτήν προηγουμένως η δυνατότητα να παράσχει τις απαιτούμενες διευκρινίσεις και να τοποθετηθεί εν συνόλω επί των αιτιάσεων της προσφεύγουσας. Κατά συνέπεια, ο δεύτερος προβαλλόμενος ισχυρισμός της προσφεύγουσας που αφορά την ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης, κατά το μέρος που έγινε δεκτή η οικονομική προσφορά της παρεμβαίνουσας και αναδείχθηκε αυτή προσωρινή ανάδοχος για το Τμήμα Α' και το Τμήμα Β' του διαγωνισμού, λόγω υποβολής εκ μέρους της ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς, πρέπει να γίνει δεκτός και να αναπεμφθεί η υπόθεση στην αναθέτουσα αρχή, προκειμένου να ζητήσει από την παρεμβαίνουσα τις ανάλογες διευκρινίσεις, σχετικά με τις προβαλλόμενες από την προσφεύγουσα αιτιάσεις περί του ασυνήθιστα χαμηλού χαρακτήρα της προσφοράς της.

34. Επειδή, τέλος, ως προς τον τρίτο ισχυρισμό της προσφεύγουσας, που αφορά το δηλωθέν ποσό χρήσης κινητής τηλεφωνίας, ήτοι το ποσό των δέκα ευρώ (10,00 €) ανά τρίμηνο για έκαστο κινητό και συνολικά το ποσό των ογδόντα ευρώ (80,00 €) για το κάθε τμήμα (Α' και Β') της σύμβασης, πρέπει να ειπωθούν τα ακόλουθα. Σύμφωνα με όσα αναφέρθηκαν ανωτέρω στις σκέψεις 30 και επόμενες της παρούσας, η παρεμβαίνουσα πράγματι σύμφωνα με το προσκομιζόμενο μετ' επικλήσεως σχετ. 3, τεκμηριώνει επαρκώς και με βάση

του υπολογισμού που περιλαμβάνονται στον οικείο ισχυρισμό της παρέμβασής της, ότι πράγματι το υπολογισθέν ποσό των ογδόντα ευρώ (80,00 €) για χρήση κινητών τηλεφώνων για κάθε τμήμα της σύμβασης, αρκεί να καλύψει κατ' αρχήν το κόστος που απαιτείται για την εκτέλεση της σύμβασης. Κατά συνέπεια, ο τρίτος αυτός ισχυρισμός της προσφεύγουσας, στον βαθμό που αφορά πραγματικό ισχυρισμό που ήδη κρίθηκε από την αναθέτουσα αρχή, υπό την έννοια ότι η προσφορά της παρεμβαίνουσας, όπως υπολογίστηκε με αυτήν, το ποσό για τη χρήση κινητής τηλεφωνίας αξιολογήθηκε ως επαρκής εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής, κρίνεται απορριπτέος ως νόμω και ουσία αβάσιμος ενώ πρέπει αν γίνουν δεκτοί οι περί του αντιθέτου προβαλλόμενοι ισχυρισμοί της παρεμβαίνουσας.

35. Επειδή, ενόψει όσων αναλύθηκαν στις σκέψεις 27-35 της παρούσας, τα οποία ισχύουν *mutatis mutandis* και για τους προβαλλόμενους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας αναφορικά με την υποβληθείσα προσφορά της παρεμβαίνουσας για το Τμήμα Β' της διακήρυξης, παραπέμπουμε σε όσα αναλυτικά εκτέθηκαν προς αποφυγή άσκοπων επαναλήψεων. Κατά συνέπεια, η κρινόμενη προσφυγή πρέπει να γίνει δεκτή, σύμφωνα με το ως άνω εκτεθέν σκεπτικό.

36. Επειδή, κατ' ακολουθίαν πρέπει να γίνει δεκτή η κρινόμενη Προδικαστική Προσφυγή.

37. Επειδή, ύστερα από την προηγούμενη σκέψη, πρέπει να επιστραφεί το παράβολο που κατέθεσε η προσφεύγουσα (άρθρο 363 παρ. 5 του Ν. 4412/2016).

38. Επειδή, πρέπει να απορριφθεί η ασκηθείσα παρέμβαση.

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την Προδικαστική Προσφυγή.

Αριθμός Απόφασης: 578/2020

Ακυρώνει τη με αριθμό πρωτοκόλλου Α 1036994 ΕΞ 2020/11.03.2020 Απόφαση του Διοικητή της, δυνάμει της οποίας αποφασίστηκε: α) η αποδοχή των προσφορών (Δικαιολογητικά Συμμετοχής-Τεχνική Προσφορά) της προσφεύγουσας και της παρεμβαίνουσας για τα τμήματα Α΄ και Β΄ του διαγωνισμού, β) η αποδοχή (οικονομική προσφορά) των ίδιων ως άνω οικονομικών φορέων και γ) η ανακήρυξη ως προσωρινού αναδόχου για το Τμήμα Α΄ και το Τμήμα Β΄ της παρεμβαίνουσας εταιρείας, κατ' αποδοχή της ομόφωνης γνωμοδότησης της Επιτροπής Διενέργειας και Αξιολόγησης προσφορών, όπως αυτή εκφράστηκε στο από 04.09.2019 Πρακτικό Νο 1, το από 31.10.2019 Πρακτικό Νο 2 και στο από 19.02.2020 Πρακτικό Νο 3 για τον έλεγχο των δικαιολογητικών συμμετοχής, και την αξιολόγηση των τεχνικών και οικονομικών προσφορών των οικονομικών φορέων που έλαβαν μέρος στο διαγωνισμό, κατά το μέρος που η εταιρεία με την επωνυμία «» και τον διακριτικό τίτλο «» και ήδη παρεμβαίνουσα, αναδείχθηκε προσωρινή ανάδοχος για τα τμήματα Α΄ και Β΄ του διαγωνισμού, σύμφωνα με το σκεπτικό της παρούσας.

Απορρίπτει την ασκηθείσα παρέμβαση.

Ορίζει την επιστροφή στην προσφεύγουσα του παραβόλου, ποσού χιλίων πεντακοσίων επτά ευρώ (1.507,00 €).

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στις 30 Απριλίου 2020 και εκδόθηκε στις 20 Μαΐου 2020 στον Αγ. Ιωάννη Ρέντη.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Μιχάλης Π. Σειραδάκης

Ελένη Χούλη